38. številka. V Ljubljani, v petek 14. februarja 1919. LII. leto.

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za kraje bivše Avstro-Ogrske:

celo leto skupaj naprej	K 60·—
pol leta „ „	30·—
četrt leta „ „	15·—
za mesec „ „	5·50

za Nemčijo:

celo leto naprej . . . . K 65·—

za Ameriko in vse druge dežele:

celo leto naprej . . . . K 70·—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upravništvo (spodaj, pritličje, levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 90.

Izhaja vsak dan zvečer, izvzemši nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazilu.
Na samo pismene naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.

„Narodna Tiskarna“ telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej	K 58·—	četrt leta naprej	K 15·—
pol leta „	29·—	na mesec „	K 5·—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se nevračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v I. nadstr. levo), telefon št. 34

Maribor.

Ljubljana, 14. febr.

Včeraj zvečer je bila podpisana v Mariboru pogodba jako dalekosežne važnosti. Potegnjena je demarkacijska linija, ki nam varuje slovensko sklenjeno ozemlje, za njo leži nevtralna cona in za to cono še razoroženi pas. Stranki sta vezani, da jamčita za popolen mir in onemogočita oboroženе vpade.

To pot se od dogodkov nismo dali iznenaditi. Bili smo pripravljeni popolnoma. Naša mlada vojska, na čelu ji general — ljubljenec naroda, nas je varovala presenečenj. Ona nam je dala moralno moč pri pogajanjih, ona je odločila. Razmere glede vojske so se v zadnjih tednih spremenile znatno v prid naši kraljevini. Povelistvo je osredotočeno in je v roki junaka - borca iz neštetih bojev na Balkanu, a obmejno našo vojsko vodi naš prvi slovenski vojak.

Presenetiti pa se tudi nismo dali od »bluffov« štajerskega glavarja Kaana. Več kakor »bluff« njegovi manevri niso. Spretni se zde pozornemu opazovalcu, a v resnici so nerodni do skrajnosti. Glavar Kaan je prikličal Francoze na pomoč. Dobro, mi imamo čisto vest. Sprejeli smo francoski obisk brez strahu. A kaj se je izkazalo? Iz selskih koč pri Cmureku so stopali kmetiči z marcialično podobo. Vsak je imel puško in bodalo. Imponiralo je, da so bile puške tako čiste in bajoneti tako svetli. Vse to je predstavil Kaan Francozom, ki niso vojaki novinci. Od daleč se je videlo, da teh pušk še nihče nosil ni. Prišle so naravnost iz nemške državne tovarne. A v isti sapi je Kaan trdil, da je »vstaja« bila trenoten izbruh nevolje tlačenega ljudstva! Ko se je še izgovarjal, da so neznani zlikovci oplenili vagon novih pušk, ki je »slučajno« stal v Fehringu, je bila stvar res izvrstno pojasnjena. Zadovoljen je bil gospod Kaan, zadovoljen general Majster, zadovoljni pa tudi Francozi, ki so zdaj dobro vedeli, s kom imajo posla. Na podlagi teh ugotovitev so Jugoslovani zasledovali smoter, da se mora onemogočiti, da bi se ponovili taki »bluffi«.

Službeno se poroča, da so šli naši posredovalci do skrajnih granic popustljivosti. Popustili so, kjer je šlo za to, da se olajša beda ljudstva, ki so mu na varnem sedeči gospodje potisnili v roko orožje, in da se uprava organizuje tako, da ljudstvo vsled cepljenja po demarkacijski liniji ne bo preveč trpelo. Mi ne želimo krvoprelitja, mi nismo napadali, zato smo ložje komandirali, v kolikor nam dopušča naša pretenzija, ki jo brani naša delegacija v Parizu.

Če poskušamo potegniti konkluzijo iz pogodbe, ki je bila včeraj podpisana, bi rekli: Jugoslovani so prošli častno in njih obnašanje je kot častno in spravljivo pripoznano od Antante. Ne čisto enakih občutkov se vrača v Gradec g. Kaan. Zmagovalec v pogodbi pa je ubogo ljudstvo: nemško, kakor jugoslovansko. Nemško, ki mu je prihranjeno obilo krvi in gorja, in ki mu so dane gospodarske olajšave, naše ljudstvo pa, ker mu ne bo treba krvi liti v borbi z naščuvanimi tolpami. Zadovoljno je lahko mesto Radgona, ki bode zdaj varno živelo pod našim okriljem. Zadovoljen pa je lahko tudi naš Maribor, o kojem niso naši posredovalci dopustili debate.

Na obzorju med pogajanji je stal neprestano naš Maribor. A bil je že daleč od borbe. Ne bodo se več zanj vršile borbe tik pred durmi. Maribor stoji izven diskusije.

Vladislav Fabjančič:

Ko smo vstopili v zunanjo politiko.

»Politika je pristno italijanska umetnost.«

I.

Do bitke pri Kobaridu Italijani niso hoteli niti slišati za nas Jugoslovane, posebno pa jim Slovenci in Hrvati niso bili pri srcu. Seveda so zlivali tudi na Srbe svoje zmageupajoče sovraštvo. Profesor Salvenini, Prezzolini in še dva trije drugi so bili skoro osamljeni v svoji relativni zmernosti. »Giornale d' Italia«, »Corriere della Sera«, »Idea Nazionale«, »Tribuna«, pa celo »Secolo« so zlivali golide srda na Jugoslovanski odbor, na posamezne naše delavce v inozemstvu in na celi naš narod. Očitali so jim, da so vsi skupaj avstrijski emisarji in špijoni, da dobivajo denar iz Avstrije potom »Wiener Bankverein-a«, da so samo zato prišli na Francosko in Angleško, da bi zatrosili kali prepira med zaveznike in pripomogli Nemčiji in Avstriji do zmage. Kakor se vsi Slovenci in Hrvati, so dejali tedaj Italijani, bore kot levi za avstrijskega cesarja, tako se tudi jugoslovanski emigranti v ničemur ne razlikujejo od svojcev v domovini.

Prišel je poraz pri Kobaridu, logična posledica te protijugoslovanske gonje. Italija je bila ponižana in v vsakem oziru odvisna od svojih zaveznikov. Dežela je stala na pragu socijalne revolucije, ki jo je sprečil samo nagli prihod francoskih in angleških polkov. Italija ni več bila velesila, ki bi mogla prešerno računati na svojo lastno moč. Izgledalo bi prav srčkano smešno, če bi se še ponavljale one vse premlete fraze o »italijanskem imperiju«. Potrebno je bilo prilagoditi se novim razmeram.

Sonninó, ki je vodil cel čas vojne, od začetka do konca, italijansko politiko, je takoj znašel primeren načrt: Italiji preskrbeti novih zaveznikov, pridobiti ji simpatije sveta, na videz opustiti imperijalistične načrte, ali v resnici skrbno čuvati v žepu londonski pakt za boljše čase.

Ta prav grobi načrt je Sonnino izvrstno izpeljal. Začel je prav previdno. Najprej je razposlal svoje emisarje v Pariz, London in Ženevo (oziroma Bern), da otipljejo teren pri Jugoslovanih. Tako je prišel v London neki general, katerega so mnogi italijanski listi pozneje vehementno napadali, češ, da je samovoljno izdajal italijanske interese. V Parizu je prevzel vlogo dopisnik »Corriere della Sera«, a v Ženevo in Bern je pripotoval znameniti profesor Borghese. Vsi trije so se izdajali pred vsakim, ki je ž njimi govoril, kot odločni nasprotniki Sonninovi in propagatorji nove dobe bratstva med Jugoslovani in Italijani. V resnici ti gospodje niso bili čisto nič drugega nego navadni Sonninovi agenti. Ali žalibog tega naši ljudje niso vsi videli. Jugoslovan je preveč dobrodušen po svoji naturi in prerad pozablja, da je bil Machiavelli Italijan. Navzlic opozarjanju od mnogih strani — pisec teh vrstic, ki je bil sicer vedno za pošten italijansko-jugoslovanski sporazum, ki je bil tudi med temi opozorjevalci — so vodeči krogi jugoslovanske emigracije, z najpoštenejšim namenom, naseli italijanskim limanicam.

Začeli so se najživahnejši razgovori med italijanskimi emisarji in našimi politiki. Ti razgovori so se istočasno vodili v Angliji, na Francoskem in v Švici. Italijani so dejali, da sicer niso pooblaščeni razpravljati v imenu italijanske vlade, ali da prihajajo v imenu političnega bloka, ki je toliko močan, da bo lahko v doglednem času z Orlandovo pomočjo strmoglavil Sonnina in njegovo kliko. Ker so bili Italijani principijelno jako popustljivi in so pristajali na princip samoodločbe, je vspeh bil sorazmerno hiter. Kmalu se je sklenil v Londonu preliminarni dogovor med g. Trumbićem in italijanskim senatorjem Torreom. Ta dogovor je bil kronan z rimskim paktom. Rimski pakt ima vse najlepše lastnosti, samo najvažnejše vrline pa le nima. Italijanska vlada ga ni podpirala. Dogovor ni imel obveznosti od Sonnina, a vendar je Sonnino predstavljal zunanjo politiko Italije, ne pa senator Torre.

Rimski pakt in vse, kar ga je spremljevalo in mu sledilo, je bilo mojstrsko delo Sonninovo. Tu se je mož pokazal kot nenavadno spreten kombinator, in resnična nesreča je, da ta človek ni posvetil svojih darov v službi kake boljše stvari nego je italijanski imperijalizem.

Vsi vemo, kaj vsebuje rimski pakt. Nikomur menda ni neznano, da se je v Rimu sklenilo med drugim tudi da se Italijani in Jugoslovani doslej ne bodo več napadali v časopisju, temveč se medsebojno podpirali. Vsa teritorijalna vprašanja so se izključila. Zato čas še ni bil zrel.

Z rimskim paktom je Italija zopet poživila že umirajoče simpatije v Ententi, dobila je celo vrsto novih zaveznikov, posebno v politiki, pa tudi na bojišču, pred svetom je izgledala kot mandatorica podjarmljenih narodov Avstro-Ogrske. Vrh tega je Jugoslovanom zavezala usta. Municija in orožje se je začelo bolj živahno dovažati iz Anglije in Francije, italijansko fronto so zavezniki ojačali in ji sploh posvetili več pozornosti. Mednarodni prestiž Italije je silno poskočil.

Navzlic temu pa je Sonnino ostal vodja italijanske zunanje politike in je skrbno čuval londonsko pogodbo v žepu.

Vsak se bo vprašal, kako so jugoslovanski politiki mogli kaj takega dopustiti. Po mojem mnenju je bil tedaj za nas položaj tako ugoden, da bi se pri večji vztrajnosti posrečilo vreči Sonnina, uničiti londonski pakt in priti do resničnega in veljavnega sporazuma z italijanskim narodom. Samo zato bi bilo treba več potrpljenja. Italijani niso mogli ničesar brez nas in so bili prisiljeni paktirati z nami. Ali mi bi bili morali razlikovati med kompetentnimi in nekompetentnimi Italijani. To pa se žalibog ni upoštevalo. Pisec teh vrstic, ki nikdar ni bil sovražnik italijanskega naroda, se spominja, kako rezko so ga zavračali gotovi jugoslovanski publicisti, ko jih je opozarjal na to, da Italijani nimajo čistih namenov. Opozarjal jih je, da londonski pakt ostaja v veljavi. Oni pa so verjeli argumentu Sonninovih emisarjev, ki so dejali, da je londonski pakt edini akt, ki zaveznike s častjo obvezuje, da nadaljujejo vojno proti Avstriji za njeno razkosanje. Da pa se bo londonski pakt preklical, čim bo Avstrija uničena. Napoved, da nas Italija izrablja v svoje sebične namene, in da bo v trenutku, ko bo Avstrija potolčena, stopila zopet na dan z londonskim paktom in da bo s silo zasedla naše kraje, se je odvračala kot neutemeljeno črnogledstvo. Žalibog je bližnja bodočnost potrdila to prepričanje.

Vodne ceste kraljestva SHS.

(Dalje.)

V sledečih dobah se je pojavilo v tej smeri več načtov.

Eden izmed novejših načrtov (Wagenführer) iz leta 1900 namerava premagati Semernik in Kras s skoraj paralelno z južno železnico tekočim, za dve ladji širokim prekopom, ki bi imel 127 zatvornic po 10 metrov dvigalne višine in 11 dvigalnih naprav (poševna ravnina s padcem 1 : 5, s koritastim vozom za prevažanje ladij sposobnim) z dvigalno višino 150 m.

Del tega načrta, ki hoče zvezo Save preko Ljubljanice in Krasa z Jadranskim morjem, sestoji iz odseka Zidani most - Ljubljana z 10 zatvornicami, nato naj bi se dvignil prekop s pomočjo ene zatvornice do izvira Ljubljanice. Od tu (Vrhnika) bi dosegle teme Krasa (morska višina 640 m nad Adrijo) dve dvigalni napravi in štiri zatvornice. Po 2'3 km dolgem temenu bi za padec do Barkovelj skrbeli dve zatvornici do Razdrtega, dve dvigalni napravi in šest zatvornic do Sežane, štiri zatvornice do Općine in dve dvigalni napravi od tu do morja, kjer bi se zidalo posebno pristanišče za prekladanje blaga.

Za prekopov profil se je volil ladijski tip za 700 ton, torej oni od evropske velebrodarske ceste. Predori in aquaedukti bi bili široki samo za 1 ladijsko širino. Ladijski vlačilec bi imel električno gonjen vijak. Daljava prekopa od Donave do morskega pristanišča bi znašala 513 km (proti južni železnici za 64 km krajši). Vsi stroški od Dunaja do Trsta, z ladjevjem in električnimi napravami, kakor tudi z zidavo pristanišča v Barkovljah bi dosegli znesek 560 milijonov kron, obratni stroški za ves prekop na leto 6 milijonov 800.000 kron. V primeri s stroški zidave in obrata južne železnice vidimo, da so stroški prekopa 1'7 krat toliki, kakor železniški; vendar je železniški obrat 2'3 krat dražji, kakor bi bil kanalski, kar torej ne bi bilo veliko, če se upošteva prehod preko Semernika in Krasa!

Zaradi težavne preskrbe z vodo prehoda čez Kras je racijonelnejša študija načrta o prekopu Donava - Jadransko morje iz leta 1903. (Urban). Ta načrt kombinira prekop in ladijsko železnico, katere bistvo je prevažanje ladij z nosilno zmožnostjo 700 ton po suhem preko razvodja. Za vzdrževanje velikega, v obeh smereh idočega prometa, se položi dvotirno ladijsko železnico; elektrika naj bi bila gonilna sila. Dolžina vse prometne proge bi znašala 492 km; za 85 km krajša, kakor južna železnica. Od teoa bi bilo 335'2 km prekop in kanalizirane reke in 156'8 kilometrov ladijska železnica. Proga načrta zasleduje, izrabljajoč Savo in Ljubljanico, približno smer južne železnice do Vrhnike. Od tu pelje potem ladijska železnica po Krasu mimo Razdrtega in Herpelj do obrežja pri Žavljah v Miljskem zalivu.

Načrti v korist Ogrske, zvezati Donavo z Jadranskim morjem v reškem zalivu, segajo do leta 1795, nazaj.

Takrat se je ustanovila »kraljevska ogrska brodarska družba«, ki naj bi vodila promet od Donave po Savi in Kolpi do Broda ob tej reki. Od tu do Sv. Kozma naj bi tvorila glavno prometno žilo Karolinska cesta, od tam pa bi vezale ceste Reko, Bakar, oziroma Kraljevico.

Najnovejši ogrski načrt Donava - Jadransko morje veže Donavo od Vukovarja potom Busutskega prekopa s Savo pri Šamacu. Nato leži vodna cesta ob Savi do izliva Kolpe pri Sisku, gre po Kolpi, ki bi jo bilo treba kanalizirati, do Karlovca, čez najtežji del, od tu do Reke pa bi se zidal prekop ali ladijska železnica.

(Dalje sledi.)

Protiv strančarenja.

Begunci, što dolaze iz naših, sada okupiranih krajeva, donose vesti, iz kojih je razvidno, kako razkrajajuće deluje unutarnja svadja medju pojedinim strankama u Jugoslaviji. Svi se tuže na nezrelost naroda, koji se slepo pokorava bezavestnosti političkih vodja, koji ne mogu da čekaju na svršetak mirovne konferencije, a da ne iznesu svoje osobne razmirice, vešto prikrivene kojekakvim političkim izlikama. Iz okupiranih krajeva primili smo ovaj poziv, koji bi morao izaći u svakom listu: Od 14 godine unapred tvorimo mi takorekuć deo fronte. Bili smo izloženi svakojakim progonstvima sa strane oblasti a što smo usled vojne propatili, o tome govore brojke ratnih šteta, a ove brojke govore milijardama. Po Goričkoj su čitava sela razorena, uništena marljivost stogodišnjeg ustrajnog rada. Kao nagradu za naše patnje nametnuo nam zao udes i tudjinačku okupaciju, koja se ni najmanje ne razlikuje od prejašnje austro-ugarske strahovlade, koju dapače u kojekakvom pogledu i nadmašuje. Naš narod na granici, uzeo je patnje na sebe, da ih prištedi ostaloj Jugoslaviji. Ova Jugoslavija, koja je velikim delom živela od lihvarstva i se zabavala, dok smo mi ovde patili i prosjačili za komadič hleba, ova Jugoslavija nema prava, da iznese koju stranačku sitnicu sve dotle, dok nisu ovi krajevi prisajedinjeni slobodnoj našoj državi. Bila bi to skrajna nezahvalnost a posledice neproračunjive. Mi ne tražimo zahvalnosti, mi tražimo samo razbor i uvidjavnost. Mi tražimo samo to, da se svaki čovek odrekne sebičnih ciljeva i da radi za celokupnost a u prvom redu za spas naših okupiranih pokrajina, o kojima zavisi i buduči procvat čitave države. Jer što bi bila Jugoslavija bez mora drugo do povećana Srbija, koja bi se kroz desetgodišta morala spremati na novi rat. A taj nam rat preti ne možda usled naše iredente, već usled nespameti naroda i njegovih vođitelja. Mi smatramo veleizdajništvom teranje kojekakve domače strančarske politike i tražimo od državnih vlasti, neka se pokaže dorasloma svojoj zadaći i da zavede u zemlju poredak, mir i strogu stegu. Nije dostojno slobodne države, da se ugledne novine kavgaju medjusobom za tričarije, a da ih nije moguće ušutkati. Sve to čini utisak ženskog histerizma, koji se ni najmanje ne dolači narodu, koji si tek stekao svoju slobodu. Nama je svejedno, da li je jedan gospodin nezadovoljan, što nije postao minister ili ban. To nije narodna stvar, kojemu stoji jedino do toga, da se u novoj oslobodjenoj državi ne lihvari, da se započne ozbiljnim radom oko upostave prometa, trgovine i industrije. Nama je svejedno, da li će se prestolica nove države nazivati Beogradom, Ljubljanom ili Zagrebom. Mi želimo i tražimo samo to, da preuzmu državnu vlast ljudi u ruke, koji će nam svojim energijom zajamčiti, da će Jugoslavija biti doskora u svakom pogledu izgradjena. Jer to, što imademo danas, to nije slobodna država, to je samo kup ruševina, koje smo momentano adaptirali za državu ali kojima se ne služima kao materijalom za izgradnju. Mi sve više i više rušimo a tako nam preti pogibao, da ćemo kod punih hambara izgladneti i s junačkim narodom gore propasti nego li boljševička Rusija. Još uvek imade granica izmedju Slovenije i banovine, banovine i Bosne, Bosne i Dalmacije. Gde je jedinstvena država, ako se ugljen iz Slovenije ne sme izvažati u Hrvatsku a hrvatsko brašno još manje u Sloveniju? Ali zašto putuje naša marva u Italiju a naše brašno u Nemačku Austriju, sve to u veću slavu naših ratnih lihvara, koji vode i u slobodnoj državi odlučnu reč. Nije Radić, koji tera boljševištvo, već imade on dobrovoljnih agitatora, koji ga ustima prekoravaju, a činom podupiru. Skrajno je vreme, da se odlučimo na rad i da se odričemo debata i sednica. Ne treba nam sastanaka, prosveda itd. Najbolji će prosved biti protiv Italije taj, ako činom pokažemo, da znademo iskoristiti svoju slobodu, da znademo i bez tudje pomoći sami da uredimo naše prilike. Jedine zadače, koje moramo da izvršimo u sadašnjem trenutku, su: Uspostava vojske i žandarmarije, uspostava prometa i uredjenje aprovizacije. Apsolutno je potrebno, da se bezobzirno postupa proti naših lihvara, koji ne samo da oštećuju narod materijalno, već ga i demoraliziraju i ubijaju u radništvu svest dužnosti i volju za rad. Danas nemamo zakona, nemamo autoritete. Treba da tu autoritetu uspostavimo, da dobavimo opet zakonu poštivanje i priznanje. Sloboda, kako ju shvaćaju ratni lihvari, nije demokratska sloboda, jer i ova sloboda poznaje i mora da poznaje u današnjim prilikama, veleizdajništvo, vešala i batinanje, koji ne sme da bude namenjeno zavedenom narodu već pravim žačetnicima svih nevaljaština, pokvarenoj inteligenciji. Čitav naš narod mora da bude disciplinovan kao jedna vojska, hoćemo li, da si izvojštimo pobedu brez krvoprolića. Mi, zapušteni Jugoslaveni u okupiranim krajevima mrzimo više naše strančare, naše lihvare, koji ispodkopavaju slobodu države, nego li naše tlačitelje Talijane. Mi ih smatramo veleizdajnicima, kojima bi se moralo suditi austrijskim paragrafima. Narod će nas razumeti. Mi verujemo u naš narod, u njegovu sposobnost, da si stvori državu i slobodu i nadamo se, da će u tim odlučnim časovima naći ljude, koji će nas i njega izbaviti iz sadašnjeg i budućeg zla. Mi nećemo rat, mi želimo mir, ali dodje li do ponovnog pokolja za nekoliko godina, do novog svetskog rata, neće za to biti samo odgovorni oni, koji, rekbi, da kroje samovoljno malim narodima sudbinu ko pre sto godina, nego i svi oni naši političari, koji su u odlučnim momentima naše povesti izigravali spas naroda za kojekakve osobne koristi i ambicije. — Slede potpisi.

★

Ovaj će zdvojan glas iz okupiranog područja shvatiti najbolje onaj, koji je sam osetio, što znači talijanska vojnička okupacija, koji dakle poznaje raspoloženje, što tamo u narodu vlada. Kroz desetgodišta i desetgodišta borio se taj naš najbolji narod u Trstu, po Goričkoj, Dalmaciji i Istri za svoja politička prava, znao žrtvovati sve osobne materijalne koriste, koje mu je pružalo austrijanstvo ili italijanstvo, a danas kao da je prevaren za svoje najlepše nade, za najvsetlijie ciljeve, koje smo dostigli samo njegovim prednjačenjem. Nigde nije bila misao narodnog jedinstva tako izrazita i tako jako razvijena, kao što baš na granicama. Nijedan deo našega naroda nije bio u tom pogledu tako velikopotezan i smeo, kao čovek iz tih krajeva. Bila bi prevelika nezahvalnost historičke pravednosti, da se onaj najviše okoristi tim uspehom, koji je zanj najmanje radio a da baš onaj ne bude učesnikom narodne slobode, koji je takorekuć stvorio Jugoslaviju. Nemojmo dakle u strastnoj zaslepljenosti da zaboravimo, da se imademo baš pograničnoj braći da zahvalimo na tome, da danas uopšte živimo i dišemo i da možemo slobodno i nesmetano da raspravljamo a da smo toj braći nešto dužni: da ih oslobodimo. Sve ostalo nema danas značenja ni važnosti a sve naše sile moraju biti upravljene prema tom jedinom cilju.

Politične vesti.

KRAJEVNIM ORGANIZACIJAM (POLITIČNIM DRUŠTVOM) V LJUBLJANI.

Načelstvo stranke je razposlalo navodila za določitev kandidatov in volitev izvrševalnega odbora JDS. Čim preje naj skličejo članske sestanke, na teh določijo kandidate za izvrševalni odbor v zmislu strankinega organizacijskega reda in naj listo kandidatov pošljejo do 25. svečana načelstvu JDS. — Priporočamo, da odbori skrbe za primeren dnevni red i za članski sestanek i za občni zbor, ki se vrši radi volitve izvrševalnega odbora med 5. do 30. marcem. Na teh zborovanjih naj bodo na dnevnem redu tudi druga aktualna vprašanja, osobito pa razlaga glavnih točk iz strankinega organizacijskega reda in programa. Vsaka Ljubljanska krajevna organizacija (politično društvo) izvoli tudi skrutinatorja v osrednji skrutinij, ki ga javi tajništvu JDS.

Tajništvo JDS.

DEŽELNI ZBOR.

SLS je začela akcijo za sklicanje deželnega zbora kot kontrolni organ deželne vlade. Kakor se nam sporoča od merodajne strani v JDS, odpira SLS, kar se tiče JDS, že odprta vrata, saj je znano, da so se slovenske stranke zedinile, da se naj takoj po konstituciji nove vlade skliče v Ljubljani deželni svet in je bila JDS prva stranka, ki je za ta namen določila kandidate. Da se deželni zbor še ne skliče, pač ni krivda JDS, ampak »Slovenec« vé dobro, da je krivda onstran Kolpe, kjer nekatere stranke, ki so gotovo SLS bližje, kakor nam, žele tak deželni svet, oziroma zbor, ki bi pomenil državo v državi in vsadil kal razdora v obliki nekakšnega trializma ali še več. Mi potrebujemo deželni zbor, a ne takega, ki bi si lastil pravice državne oblasti, temveč potrebujemo zbor, ki bo kontroliral delo vlade, kateri bo to vlado moralično podpiral v njenem težkem delu in ki jo bo neprestano vzpodbujal k delu ter bo nekakšen ventil vseh želja našega ljudstva. JDS kot čisto demokratična stranka iskreno želi, da bi ji bila prilika dana, razpravljati in stvarno kritizirati v takem zboru, ki bi ga gotovo tudi osrednja državna vlast ne čutila kot konkurenco, ampak le kot organ, ki pokrajinski vladi olajša odgovornost. »Slovenec« čisto natanko vé, kje leže ovire.

O tako važnih vprašanjih je polemika nepotrebna, potrebna je pa diskusija. V vrsticah, napisanih v zadnjih dneh, smo zavzeli stališče napram načelu. Če misli »Slovenec«, da stvar še ni jasna, mu ni treba nič drugega, nego da naše članke prečita nekoliko pazljiveje. To mu bo samo koristilo. Mi zahtevamo načeloma, da mora biti deželnemu svetu očrtan delokrog, ker ne gre, da se na vseh straneh države sestajajo korporacije, ki — in ta del stavka je treba tudi citirati, gospoda, ne pa samo prvo polovico iztrgati! — ki bi si prisvajale in lastile takšne zakonodajne pravice, kakor so jih imeli v stari Avstriji deželni zbori. Ni pa res, da smo se izjavili proti zastopstvu, nasprotno, mi smo prvi, ki to zahtevamo in ki bomo to vedno zahtevali.

Vprašanje je, ali se naj skliče deželni zbor z zakonodajno oblastjo ali ne. Proti temu smo odločno. Potreben pa je deželni svet z gori navedenimi nalogami kontrole, podpore in vzpodbude. Ako gre za takšen svet, smo tudi mi od vsega početka mnenja, da ga je treba takoj sklicati, toda, ako nočemo čakati na Državno vijeće, mu mora ministrstvo odkazati začasni delokrog. Ako ne gre za zbor, moramo se poprej ogledati v Državnem vijeću in tam bodisi sporazumno, bodisi po načelu večine določiti notranjo ureditev naše države.

Ne dovoljujemo, da se vprašanje narodnega zastopstva izrabi za katerokoli strankarsko taktiko. Kdo od nas je boljši demokrat, bo pokazala bližnja bodočnost. Vprašanje zbora ali sveta je načelno vprašanje. Za nas ni nobenega dvoma, da morajo vsi deželni zbori odmreti in napraviti mesto resnično demokratičnemu narodnemu zastopstvu v okrožjih. Za prehodno dobo je narodno zastopstvo potrebno tudi v pokrajinah, toda le kot svet. Sklicanje deželnega sveta je nujno.

Besedi je dovolj. Za vsakega našega pristaša je stvar jasna. Jugoslovanska demokratska stranka bo že na sarajevskem sestanku svojih delegatov in somišlienikov iz cele kraljevine dala ministrskemu svetu pobudo, da stopi v sporazum z vsemi deželnimi vladami in očrta delokrog vsem začasnim pokrajinskim svetom. To je potrebno, da se utrdi narodno edinstvo in da se deželni sveti skličejo, kakor je to naša stranka od vsega začetka zahtevala.

O KONFISCIRANI USTAVI IN DRUGO.

Današnji »Slovenec« brani krivce, ki so povzročili, da je tekst začasne ustave prišel prezgodaj v javnost. Konstatiramo, da ni res, da je »Uradni list« osrednje vlade ustavo priobčil 8. t. m. Številka »Uradnega lista« z datumom 8. t. m. je bila natisnjena, ni pa nikdar izšla. Izdaja dotične številke »Uradnega lista« ni bila konfiscirana, pač pa sistirana. Tudi ni res, da je beogradska »Pravda« priobčila ustavo, marveč je samo poročala o najbolj bistvenih spremembah prejšnje srbske ustave. Pravilno seveda tudi to ni bilo. Ako je »Slovenec«, kakor pravi, imel tekst ustave pred »Narodno Politiko«, je pač poleg drja Šimraka še kdo drugi sokriv zlorabe uradne oblasti. Ponavljamo, da ta slučaj ni prvi, ki ga je zagrešila znana skupina. Po informacijah, ki smo jih prejeli, moramo svoje očitke vzdrževati. Naperjeni so v prvi vrsti proti postopanju Jugoslovanskog dopisnog ureda v Beogradu in soglašamo z mnenjem svojih hrvatskih kolegov v Zagrebu. »Slovenec« sploh ni bil napaden, imenovali smo ga še le v drugi vrsti kot soužitkarja »Narodne Politike«. Po njegovih današnjih pojasnilih pa vidimo, da je njegova krivda ravno tako velika. Trdimo, da nima noben list pravice ustavo priobčiti, dokler ni izšla. To se pa ni zgodilo. »Zamolčani naziv« naj pišec »Slovenčeve« notice spravi za sebe. Za nas je stvar zato končana, ker je samo po sebi umevno, da se bo z ostalimi podrobnostmi pečala stroga preiskava. Ko pa že govorimo o podobnem in nas je »Slovenec« po nepotrebnem izzval, naj se nam ne zameri vprašanje, kako pride to, da smo bili včeraj pri telefonskem razgovoru z Zagrebom prekinjeni z »državnim razgovorom«, pri kterem se je oglasila štev. 50, torej številka »Slovenčeve« redakcije?

STARČEVIČANCI IN USTANOVITEV ENOTNE JDS.

Zagreb, 13. sebruarja. Starčevičanci ne pričakujejo ravno z veseljem osnovanja enotne Jugoslovanske Demokratske Stranke, ker vedo, da bo ta stranka nastopala proti samohrvatski separatistični struji. Zato se trudijo Starčevičanci, da bi novo stranko diskreditirali, še predno je ustanovljena. Današnji »Hrvat« priobčuje uvodnik, v katerem izvaja med drugim: Ker je srbsko-hrvatska koalicija kot taka bankerotirala, se hoče sedaj pomladiti in pod novo firmo nadaljevati svojo politiko, z edinim ciljem, da obdrži v svojih rokah vlado in moč, katero je dobila od Madžarov ter si jo na zvijačen način obdržala med in po povratu. Osnovanje enotne JDS. je, tako trdi »Hrvat«, za našo mlado državo naravnst nevarno in je treba tembolj obsojati, ker zasleduje ravno iste cilje, katere si navidezno postavlja nova stranka, kakor že od Trumbiča in drugih uglednih intelektualcev zasnovana Jugoslovanska Demokratska Liga. Nova stranka, ki se naj osnuje sedaj v Sarajevu, bo zato samo plašč za koritarstvo gotovih oseb!« — Nam se zdi, da so Starčevičanci po zadnjih odkritjih, kako so se potegovali za bansko stolico in razna ministrska mesta pač zadnji, ki bi smeli komurkoli očitati koritarstvo.

GOVORICE IZ SLS.

Kakor se govori, namerava »Jugoslovanska, prej Katoliška tiskarna« prepustiti svoj tednik »Domoljub« g. Legvartu, oziroma novo se snujoči Kmetski stranki. G. Legvart je torej videti poseben človek, drugače mu dosedanje vodstvo SLS. ne bi bilo toliko popustilo. Ali pa je ta delitev strankarsko delo. Ljubljančanje pravijo, da v Ljubljano zaradi tega prihaja tako malo mesa, ker je g. Legvart postal iz političnih ozirov napram kmetom zelo popustljiv. Za istinitost teh vesti ne jamčimo, dokler se vesti ne pojasnijo. Delitev SLS. na meščansko in agrarno krilo je vsekakor zanimiv pojav.

»HRVAT« IN REORGANIZACIJA NAŠE ARMADE.

Zagreb, 13. februarja. Starčevičanski »Hrvat« je v zadnjem času ponovno napadal našo vojaško upravo, češ, da pri reorganizaciji jugoslovanske armade namenoma prezira bivše avstro-ogrske častnike. To stališče, do katerega je prišel »Hrvat« edino iz principijelne opozicije proti vsem ukrepom sedanjih oblasti, se je zdelo celo inteligentnim pristašem Starčevičanske stranke samim preneumno, tako da mora danes ravnoisti »Hrvat« priobčiti daljši članek dr. Turića, ki popolnoma odobrava postopanje srbske misije za reorganizacijo armade in izraža o bivših avstro - ogrskih častnikih še slabšo sodbo, kakor so jo navajali zagovorniki strogega čiščenja. Dr. Turić pravi med drugim: Avstrijski častniki so bili navdušeni branitelji militarizma in avtokracijskega režima. Kako naj pričakujemo od njih, da se bodo vživeli v novi demokratični položaj v svobodni Jugoslaviji? Zato bi bilo treba mnogo, mnogo let, da bi se preobrnili, časa za to pa nimamo. Ako bomo rabili armado, jo bomo rabili že morda jutri, pozneje pa če Bog da, nikdar več. Te armade za bližnjo bodočnost nam pa ne more nihče tako dobro organizirati, kakor voditelji dosedanje srbske armade.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Mariborska pogajanja končana.

Maribor, 13. februarja. (Lj. kor. u.) Pogajanja med zastopniki Jugoslavije in nemško štajersko vlado radi določitve demarkacijske črte so se danes zvečer končala. Dosegel se je popoln sporazum in pogodba se je podpisala. — K temu poročilu je Ljubljanski dopisni urad prejel nastopni službeni komentar: Danes zvečer so se končala pogajanja za premirje, ki so se vršila med poveljništvom kralieve jugoslovanske vojske v Mariboru z ene in zastopniki graške deželne vlade imenom nemško-avstrijske vlade z druge strani. Ta pogajanja so se začela po intervenciji francoske misije komandanta Monteruja, katerega so bili Nemci naprosili, naj posreduje da preneha (po njih vprizorjena) borba za Radgono. Jugoslovani so se prišli pogajat, da pokažejo spravljivost in preprečijo nadaljnje krvolitje. Pogajanja so bila jako težavna, ker so Nemci vsaksar stavili nove zahteve. Da narodu prihranijo žrtve in ugodo željam Francozov, so bili Jugoslovani popustljivi do skrajnih mej in so zahtevali tako demarkacijsko črto, ki bi jih varovala vpadov iz Madžarske ter jim zagotovila sklenjeno ozemlje do Mure (Špilja), na zapadu pa varnost dravske doline. Če se ves nevtralni pas nahaja na nemškem ozemlju, ni to noben neuspeh Nemcev, marveč je le posledica dejstva, da so oni 4. februarja nastopili kot franktirerski napadalci. Dočim so bili Jugoslovani neomajni glede vojaške črte in glede varnosti železnice Špilje - Radgona, so bili tem popustljivejši v vseh onih stvareh, kjer je šlo za to da se bednemu obmejnemu prebivalstvu olajša težavno življenje. Nudili so olajšave glede prometa z živili in glede začasnih upravnih organov. Volitev v nemško - avstrijsko narodno skupščino na ozemlju južno od Mure in v Radgoni seveda niso mogli dopustiti. S pogodbo, sklenjeno z nemško - štajersko (oziroma z nemško - avstrijsko) vlado so Jugoslovani pokazali, da ne žele borbe, ampak pametno poravnavo. Ta poravnava je dosežena in zdaj je dolžnost obeh strank, da jo vestno izpolnjujeta. — Besedilo podpisane pogodbe se bo priobčilo.

Naši protestni shodi proti italijanski okupaciji. Švicarski listi prinašajo poročilo o protestnih shodih v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Splitu, Dubrovniku in Beogradu proti italijanski okupaciji naših krajev. Prinašajo tudi resolucijo, ki je bila sprejeta na belgrajskem shodu.

Velika narodna skupščina Črne gore. Podgorica, 12. februarja (Lj. k. u.) Črnogorski dop. urad poroča: Velika narodna skupščina v Črni gori je na svoji seji dne 9. februarja 1919 po izjavi zahvale vsem zavezникom za izkazano pomoč srbskemu narodu, da doseže svoje ujedinjenje, sprejela nastopno resolucijo: Velika narodna skupščina, izražajoč svoje globoko priznanje in iskreno naklonjenost svojim plemenitim in velikim zaveznikom za njihovo vsestransko pomoč pri uresničenju naših narodnih idealov, izpolnjenih z ujedinjenjem vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev v enotno državo, una, da bodo tudi nadalje posvečali svojo visoko pažnjo njenemu notranjemu razvoju, kakor tudi varstvu naše pravične jugoslovanske stvari pred našimi neprijatelji. Živeli naši plemeniti zavezniki.

Franchet d'Esperey v Črni gori. Podgorica, 13. februarja. (Lj. k. u.) (Zakasnelo.) Črnogorski dop. urad poroča: General d'Esperey je došel semkaj na dan sv. Save v spremstvu angleškega generala Bridgeja, italijanskega polkovnika Vitellija, amerikanskega poročnika Ejereva ter številnega drugega osebja. Prebivalstvo Cetinja je pri vhodu v mesto postavilo velik slavolok na čast osvoboditelem Balkana, ki so bili sprejeti z velikim navdušenjem. Pred poslopjem francoskega poslanika je imel metropolit Mitrofan patriotičen govor, v katerem je naglasil, da so Črnogorci pripravljeni preliti poslednjo kapljo krvi za obrambo svojih idealov, kar se je pokazalo tudi pri zadnjih dogodkih. General je sprejel v navzočnosti raznih javnih zastopnikov, voditelje raznih političnih skupin, kakor tudi važnejše politične osebe. Pustil se je poučiti o razmerah v deželi. Na večer je bil svečanosten banket, po katerem je general s spremstvom posetil zabavo, ki se je vršila povodom praznika sv. Save. Navzoči so jih navdušeno pozdravljali ter generala nosili na rokah. — 29. januarja je general odpotoval v Podgorico, kjer je bil istotako navdušeno sprejet. Posetil je obtožence, ki so povzročili v Božiču vstaio. Sprejel je deputacijo narodne skupščine, ki zboruje sedaj v Podgorici in mu je opisala razmere v deželi. 30. januarja je odpotoval general s spremstvom v Skader ter medpotoma odredil, naj se Iz Medove pozove k njemu v Skader Jovan Plamenac. Plamenac pa se pozivu ni odzval, ker se je menda ukrcal na neko italijansko ladjo in odpotoval v Italijo. Dne 1. februarja so se general in spremstvo vrnili iz Skadra na Vir, odkoder so odpotovali preko Bara. Bili so povsod navdušeno in iskreno pozdravljeni. — Mednarodna komisija, ki ji je načeloval general Franchet d'Esperey, je ugotovila nastopno: 1. da so čete v Črni gori jugoslovanske in ne srbske ter da v celi deželi ne štejejo več kot 500 mož; 2. da se te čete niso vmešavale niti v volitve niti v politične izpremembe; 3. da so bile volitve svobodne, ker teh 500 jugoslovanskih vojakov ni moglo vsiliti svoje volje 50.000 oboroženim Črnogorcem; 4. da so se volitve vršile na mnogo bolj svobodni podlagi kakor so se za režima kralja Nikole; 5. da so vsi Črnogorci za ujedinjenje in da si ne žele kralja Nikole, ki ga smatrajo za izdajalca; 6. da so vstaio izvršili nekateri agenti razkralja Nikole, ki so jih podpirali italijanski agenti in ki so skušali zavesti siromašne seljake; 7. da vlada v deželi mir in da bodo krivce sodila pristojna sodišča. Zahteva se tudi, da se morajo oni krivci, ki so v rokah Italijanov v Medovi ali v Italiji, izročiti generalu Venelu, poveljniku zaveznških čet v Črni gori, ker se morajo odgovarjati zaradi poškodovanja brzojavnih zvez in napadov na vojaške transporte. Število aretovanih znaša okoli 100.

Resolucija skupščine. Podgorica, 12. februarja (Lj. kor. ur.) Črnogorski dop. urad poroča: Velika narodna skupščina v Črni gori je v svoji seji dne 9. februarja 1919 sprejela nastopno resolucijo: Velika narodna skupščina globoko obžaluje, ker nasprotuje politika uradne Italije skupni politiki zaveznikov in splošnem principom kulturnih narodov. Od početka vojne deluje na to, da za vsako ceno škoduje ujedinjenju našega naroda. S pozivom na italijansko demokracijo in na široke množice naroda protestira skupščina najenergičneje proti neloialnemu in neprijateljskemu postopanju italijanskih političnih in vojaških krogov napram novemu režimu naroda v Črni gori od proglasa ujedinjenja s Srbijo pa do danes.

Pri prehodu čez naše meje. Beograd, 13. februarja. (Ljub. koresp. urad.) Jugoslovanski dopis. urad poroča: Minister za trgovino in industrijo je izdal nastopni odlok: Pri prehodu v inozemstvo z ozemlja našega kraljestva je dovoljeno, vzeti s seboj najpotrebnejšo ročno prtljago za izključno ročno potrebo, a živil največ za tri dni. To velja tudi v slučaju selitve v inozemstvo.

Državno Veče bo sklicano na 1. marca! Beograd, 13. februarja. (Ljkor. urad.) Jugoslov. dop. urad v Beogradu je izvedel od avtoritativne strani, da bo Državno Veče kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev na dan 1. marca 1919 sklicano v Beogradu.

Beograd, 13. februarja. (Ljub kor. urad.) Jugoslov. dop. urad v Beogradu javlja, da bo Državno Veče kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev sestavljeno takole: Srbija odpošlje 84 članov, Makedonija 24, Hrvatska in Slavonija 62, Slovenija 32, Istra 4, Dalmacija 12, Črna gora 12, Vojvodina 24, Bosna in Hercegovina 42. Nekatere pokrajine hočejo biti zastopane številnejše. Definitivno bo to vprašanje rešeno v eni prvih sej državnega zbora. Najbrže se državni zbor otvori s svečano službo božjo. Razpravne seje se bodo začele šele 3. ali pa 4. marca. Predsedoval bo najstarejši član. Kot poslovnik so sprejeli poslovnik srbske narodne skupščine, dokler ne bo narodno predstojništvo (državni zbor) določilo drugega. Med prvimi predlogami se nahaja predlog o začasni ustavi kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in načrt o agrarni reformi.

Potovanje ministrov. Beograd, 13. februarja. (Lj. kor. urad.) Jugosl. dopisni urad poroča: Jutri zjutraj odpotujeta v Sarajevo ministra Pribičević in dr. Kramer da prisostvujeta zborovanju jugoslovanskih demokratskih strank v Sarajevu.

Važne ministrske seje. Beograd, 13. februarja. (Lj. kor. urad.) Jugosl. dopisni urad poroča: Te dni so bile važne ministrske seje, na katerih so razmotrivali med drugim o vprašanju central in proste trgovine, o agrarni reformi in o začasni ustavi.

Jugoslovanski odbor v inozemstvu še deluje? Zagreb, 13. februarja. Listi opozicijonalnega bloka poročajo, da niso resnične vesti, da namerava jugoslovanski odbor v inozemstvu prenehati s svojim delom. Odbor bo deloval še naprej, omejil pa se bo predvsem na propagandno politiko v inozemstvu.

Neodrešena domovina.

Vodja in organizator mornariškega upora v Kotoru Anton Šešan se je te dni vrnil domov v Dalmacijo. Mnogo ve povedati o svojem bivanju v Italiji. Ko je vsled izdajstva madžarskih mornarjev z dvema Poljakoma pobegnil v hidroplanu v Italijo, je dospel v mesto Manfredonio. Italijani so jih kljub legitimacijam in jasnemu poročilu zaprli v trdnjavo in jim pobrali denar in obleko. Pozneje šele je mogel dospeti v Rim in se vpisati v srbsko vojsko. Pravi, da je v Italiji okoli 25.000 vjetih Jugoslovanov, ki so se javili v srbsko vojsko, ali jih Italija noče izpustiti.

Italijani še vedno sanjajo o »Veliki Srbiji«. Napuljski »Mattino« vabi zopet Srbijo, da naj se otrese Jugoslavije in naj stvori Veliko Srbijo, s katero bi se mogla Italija sporazumeti. List trdi, da Jugoslavija ni nič drugega nego rekonstrukcija Avstrije, in vsklika: Kaj treba Srbiji Dalmacije, ko je pa dobila svojo staro Makedonijo.

Sleparstvo na Reki. Reški Italijani, naši so dosegli, kar so hoteli, namreč italijanstvo Reke na papirju. »Il Popolo« objavlja rezultat sedanjega popisa reškega prebivalstva, po katerem bi bilo 28.911 oseb »parlanti la lingua italiana«, Jugoslovanov pa samo 10.827. Popisovali so prebivalstvo pač tako, da dosežejo svoj namen, zato so tisoče Jugoslovanov vpisali za Italijane. Sedaj misli »Consiglio Nazionale«, da bo s tem svojim sleparskim štetjem dosegel, da pripade Reka Italiji.

Generalna stavka v Trstu. Lugano, 13. februarja. (Li. kor. urad.) Glasom Čehoslov. tisk. urada je v Trstu izbruhnil generalni štrajk. Iz solidarnosti se ga poleg železničarjev udeležuje io vsi delavski in uradniški sloji, da protestirajo zoper ukrepe italijanske uprave, naperjene proti stavkujočim železničarjem. »Secolo« poroča iz Trsta, da ima to gibanje političen in izrazito protiitalijanski značaj.

Slovensko-nemška meja. Nemci izdajajo »Flugblätter für Deutschösterreichs Recht« in imajo na Dunaju svoio Propagandastelle, ki je razvila jako marljivo in razsežno delovanje. Med drugimi je izdala tudi brošurico o razgraničenju med nami in njimi na Štajerskem in Koroškem in med njimi in Lahi na Tirolskem. Napisal jih je znani dr. Rihard von Pfaundler, ki je že poprej mnogo let nemško-znanstveno opisoval in statistično očrtal našo severno mejo. Južno Štajersko smatra ta gospod za mešano zemljo, našteva »nemške« kraje in se povspne do trditve, da izgubijo Nemci 66.000 svojih duš; tudi zahteva za Nemce razven Maribora celo dravsko črto, odnosno Pohorje. Pri tem ga čisto nič ne moti, da sam priznava, da bi na ta način čez 40.000 Slovencev prišlo zopet pod Nemce. Tolaži se pa s tem, da je od teh 40.000 itak največji del »deutschfreundlich«. Brošurici je dodana zelo lepo in čisto izdelana prav pregledna kartica, ki ima samo to napako, da izgleda naša Štajerska na njej res na čudežen način posejana z velikimi nemškimi kolonijami. Brošurica o Koroški priznava 80.000 Slovencev, katere pa želi, da ostanejo Koroški. »Allenfalls« bi nam jih priznal 43.000, 38.000 jih pa hoče vsekakor obdržati in jih »kompenzirati« z »okoraj« 30.000 Nemci na Kranjskem. Posebno to brošuro o Koroški bi trebalo pokazati profesorju Coolidgeu na Dunaju. Morebiti bi se mu potem le zdelo, da znajo tudi Nemci včasih kaj napraviti po amerikansko. Za nas so takšne propagandne brošure nov opomin, da nam je ostalo le še malo in to skrajnega časa.

Slovanski svet.

Požun - Maribor. Požun, 13. februarja. (Ljub. koresp. urad.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Današnji in včerajšnji dunajski in budimpeštanski listi poročajo o velikih izgredih delavstva v Požunu. Vsa ta poročila so ali tedencijozna ali pa zlagana. Uradno ugotavlja čeho - slovaški tiskovni urad, da so stavkujoči delavci včeraj zborovali z oblastvenim dovoljenjem. Po zborovanju se je obnašala množica grozilno, ter se je dokazalo, da je bilo mnogo soudeležnikov oboroženih Čeho - slovaške čete so takoj razorožile množico. Prišlo je do spopadov, pri katerih se je streljalo od obeh strani. Več oseb je bilo ranjenih. Pravijo, da je bilo tudi nekaj oseb usmrčenih. Preiskava še ni dokončana. Na čeho - slovaški strani je bil ranjen poveljnik 33. pešpolka v Požunu, Barita, in dva čeho - slovaška vojaka. Mir se je zopet vzpostavil. Veliko orožja je bilo zaplenjenega, tudi več strojnic. Danes vlada v Požunu popoln mir. Delavstvo se je večinoma zopet vrnilo na delo.

Dunaj, 13. februarja. (Ljub. kor. urad.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Glasom privatnih vesti je bilo pri včerajšnjih izgredih v Požunu sedem mrtvih in več težko in lahko ranjenih.

Krvavi dogodki v Požunu. Budimpešta, 13. februarja. Posebni poročevalec »Az Esta« se je obrnil do češkega župana Cocha, da izvé pravę vzroke krvoprelitja v Požunu. O uspehu svojega razgovora poroča sedaj sledeče: Predvčerajšnjim ob 3. popoldne se je zapletel neki napol odrasli dečko madžarske narodnosti v prepir s češkimi vojaki. Okrog prepirajočih se je zbrala večja množica Madžarov, ki so pričeli vojakom pretiti. Ko je pristopil češki polkovnik Baricca, da umiri prepir, je strgal oni dečko nekemu vojaku puško ter s kopitom udaril polkovnika večkrat po glavi, tako da so ga morali vsega krvavega prenesti v njegovo stanovanje. Medtem je hotela navaliti madžarska množica na češke vojake, ki so oddali salvo. Mrtvih je sedem, težko ranjenih okrog 30.

Češki vojaki v Italiji se vračajo. Praga, 13. februarja. Čeho - slovaški vojaki, ki se nahajajo še v vjetništvu v Italiji in katerih število presega 70.000, se bodo razdelili na razne polke, ki jih bodo iz Italije prepeljali na Slovaško.

Zavezniki.

Ameriška poslaništva pri Čeho - slovaški republiki in Poljski. Bern, 13. februarja. Kakor poroča ameriški poročevalski urad iz Washingtona, je dovolila ameriška budgetna komisija na prošnjo predsednika Wilsona ustanovitev amerikanskih poslaništev pri Češko - slovaški republiki in Poljski ter dovolila v ta namen za vsako poslaništvo po 12.000 dolarjev letno.

Wilson ne izostane dolgo. Pariz, 13. februarja. (Ljub. koresp. urad.) Agence Havas poroča: Kakor govore v ameriških krogih, ostane Wilson v Zedinjenih državah samo en teden. Wilson je izjavil, da se ne čuti upravičenega, prekiniti pogajanja s svojo odsotnostjo, ker narodi nestrpno čakajo, da jim prinese konferenca končnoveljavni mir. Vsled tega bo polkovnik House namesto predsednika Wilsona predsedoval z vsemi pooblastili ameriški delegaciji.

Bazel, 13. februarja. (Ljublj. koresp. urad.) Čeho - slovaški tiskovni urad poroča: Tukajšnji listi javljajo, da se je predsednik Wilson vkrcal v Brestu na ladji »Ailette« in se odpeljal v Ameriko.

Angleški list o sporu med Jugoslovani in Italijani. »Daily Mail« piše o sporu med Jugoslovani in Italijani nastopno: Jugoslavija se razprostira od ogrske meje do Grške in od Dunava do Adrije, ima 12 milijonov energičnih prebivalcev, jake trgovske sposobnosti, podjetnih in inteligentnih. Po tajnem dogovoru, sklenjenem leta 1915. z Italijo, je Anglija obljubila Italijanom, ako vzdržijo do uspešnega vojnega konca, Trentin, Trst in okolico, Goriško, vso Istro do Kvarnerja z Voloskim, istrske otoke in mnogo otokov na Arhipelagu. Ko so bile Italiji obljubljene te strateške meje, so imele Francija, Anglija in Italija edino to željo za bodočnost, da bi dobila Italija take severne meje, ki bi preprečile Nemcem možnost novega napada in omogočile Italiji upreti se ogromnemu pritisku združenih slovanskih narodov pod vplivom velikega avtokratskega ruskega carstva. Današnja situacija pa je povsem drugačna. Nemčija je pobita in mi se je ne bojimo več. Izginila je tudi ruska avtokracija. Narodi med Jadranskim in Črnim morjem so si uredili svoje lastne države. Na obali Jadranskega morja je nastalo veliko kraljestvo Jugoslavije. List izvaja nadalje, da treba taini dogovor iz leta 1915. razrešiti in Italiji dati štiri morske ključe, to je Puli, Lošinj, Vis in Valono. Ti štiri pristanišča bi bila takega značaja, kakor je bil Gibraltar pod angleško oblastjo. Italija bi dobila tako zadoščenje in strateško sigurnost in bi zaeno nič ne ovirala razvoja in blagostanja Jugoslavije, ki bo brez dvoma ena najboljih iskanih držav nove Evrope, ako se vzdrži mir.

Lahov so se naveličali. Curih, 13. februarja. (Li. kor. urad.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Traine pojizkuse posameznih italijanskih listov, Wilsonovo stališče na mirovni konferenci omajati zlasti s tem, da poudarjajo, kako zelo ostro se Wilsonov program o združbi narodov kritikuje v Ameriki sami, in da se v Ameriki množi opozicija zoper Wilsona, označujejo ameriški listi kot spletke ter jih precej ostro zavračajo. Vodilni republikanski organ »New York Tribune« beleži, da je republikanska opozicija izpremenila svoje mišljenje o Wilsonu in da upravo občuduje njegovo delovanje v Parizu. Taft je Wilsonu v neki brzojavki čestital. Kakor je posneti iz raznih listov, zasleduje zavezniki Italije njeno vedenje z rastočo nevšečnostjo. Italijanski konflikt z Jugoslovani, odkriti d'Annunzijevi napadi na aliirance, časopisni izpadi zoper Francijo zaradi francoske politike glede Jugoslovanov ter najnoveiša gonja zoper Wilsona vzbujajo pri zaveznikih Italije čim dalje bolj mučno pozornost.

Francozi gredo iz Italije. Pariz, 13. februarja. (Lj. k. u. — Brezžično.) V sredo se začno vračati francoske čete, ki so bile v Italiji, v domovino. Vsak dan bodo vozili trije vlaki. Italijanske v Franciji se nahajoče čete bodo zapustile Francijo šele prihodnji teden.

Japonska gradi nove bojne ladje. »Daily Chronicle« poroča, da bo Japonska poleti spustila na morje dve novi bojni ladji po 40.000 ton. Potem pa začne graditi zopet dve veliki bojni ladji. Kakor se vidi, se Japonska dobro pripravlja na čase miru in sprave med narodi.

Mirovna konferenca.

Podaljšanje premirja Pariz, 13. februarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Sedaj je gotovo, da bodo pogoji za podaljšanje premirja imeli značaj predhodnega mira. Glavne točke so že določene in zahtevajo začasno zasedbo Renskega ozemlja.

Pariz, 12. februarja. (Lj. k. u.) Glasom Dun. kor. urada poroča Agence Havas: Posebna komisija za proučitev pogojev premirja se je včeraj sestala in izdelala načrt, katerega hoče jutri ob 11. uri predložiti vrhovnemu vojnemu svetu. Razen najvišjih poveljnikov združenih armad bodo prisostvovali jutrajšnji odločilni seji maršala Petain in Haig ter generala Pershing in Diaz. Foch zapusti danes zvečer Pariz, če ima do tega časa v roki tekst za podaljšanje premirja. Tekst bo on objavil nemški delegaciji.

Ali je to vse? Pariz, 13. februarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. kor. urad poroča: Uredba jadranskega vprašanja se je v toliko pospešila, ker se strinjajo nazori v pogledu, da Italija pač dobi mornarsko nadvlado nad Adrijo, nikakor pa ne Reke in tudi ne dalmatinske obali. Nasprotno pa si Jugoslovani ne smejo nabaviti mornarice. Na ta način se upa nasprotstva v nazorih zjednačiti. Vprašanje je pa še, kaj se bo zgodilo z Reko. Najbrže bo luka postala mednarodna in sicer v uporabo vseh dežel bivše monarhije.

Ali bi ne bilo bolje . . .? Berolin, 13. februarja. (Ljub. kor. urad.) Glasom dunajskega koresp. urada poroča »Berliner Tageblatt« iz Ženeve: »Journal des Debats« javlja, da je višji vojni svet spoznal za potrebno, da se namesto oboroženega miru ustvari definitiven mir. Zato razmotrivajo vprašanje, ali bi ne bilo možno, odpovedati se neprestanim obnavljanjem premirja ter udejstviti novi dogovor o premirju dne 17. februarja kot stalno vojaško konvencijo. Ta konvencija bi bila prvi čin definitivnega miru, kateremu bi se pozneje dodala določila glede na teritorijalna, gospodarska in politična vprašanja. Ta konvencija, ki naj bi temeljila na omejitvi nemškega oboroževanja, naj bi omogočila aliirancem mirno demobilizacijo.

Sonnino kliče vodje dalmatinskih Lahov k sebi. Split, 13. februarja. (Lj. k. u.) Dalmatinski dop. urad poroča: Sonnino je pozval brzojavno dr. Ziliotta in dr. Pinia v Pariz.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.

Kakor dobil, tako izgubil. Dunaj, 12. februarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Državna korespondenca javlja: Italijanska komisija za premirje je naznanila državnemu uradu za zunanje stvari, da bo odvzela z vojaško silo več umetnih izdelkov in predmetov zgodovinskega pomena iz muzejev, galerij in drugih institutov Nemške Avstrije. Državni urad za zunanje stvari je pri Italijanski in pri vseh drugih vladah energično protestiral proti ravnanju italijanske komisije za premirje. Danes dopoldne so došli zastopniki v umetniško - zgodovinski muzej in v dvorno knjižnico, da zasežejo v imenu italijanske vlade zahtevane predmete. Jutri bodo prišli v akademijo za upodabljajoče umetnosti, da prevzamejo slike, odnesene leta 1838. iz Benetk na Dunaj. Pri ravnateljstvu državnega arhiva bodo zasegli dokumente iz marcijanske knjižnice, ki so bile leta 1876. prenesene na Dunaj. V petek bo prišla komisija k ravnateljstvu zbirke orožja in v Dorotheum«, da odvzame tamkaj nahajoče se umetnine. Glasom izjave državnega notarja dr Silvestra je vrednost predmetov, ki jih zahtevajo Italijani zelo velika. Po cenitvi znaša njihova vrednost 4 milijone, po drugi cenitvi 8 do 10 milijonov.

Zdravstveno stanje na Dunaju. Dunaj, 13. februarja. Uradno se razglaša, da se število nalezljivih bolezni na Dunaju od dne do dne veča. Veliko pripomore k temu dejstvu tudi okolnost, da so se radi pomanjkanja premoga morala zapreti skoraj vsa dunajska kopališča. Umrli so vsled nalezljivih bolezni v času od 2. do 8. februarja: 1 za otrpnjenjem tilnika, 12 za dizenterijo, 24 za legarjem in 19 za pegastim legarjem.

Radek — vodja spartakovske revolucije. Berlin 13. februarja. (Lj. k. u.) Glasom dun. kor. urada poročajo listi o aretaciji Radeka: Oblasti so izvedele, da razpolaga Radek z znatnimi denarnimi vsotami ter ga z denarnimi sredstvi preskrbujejo kurirji iz Rusije in da je po smrti Liebknechta prevzel vodstvo komunistične stranke v Nemčiji. Radek je skoro vsaki dan menjal stanovanje, da bi ga ne izsledili. Menjal je tudi pogosto svoje obleko ter je hodil včasih oblečen v civilni, včasih pa v nemški vojaški obleki. Pred nekai tedni je Radek v stanovanju svojega prijatelja, ki je nastopal kot zdravnik, uredil veliko propagandno pisarno. Radek si je nadel ime dr. Freund ali pa tudi dr Merker ter je delal tako, kakor da bi se pečal z neko novo iznajdbo. V tem propagandnem uradu so se stekale vse niti, ki so bile razpletene preko vse Nemčije. Pred nekai dnevi se je posrečilo kriminalnim uradnikom izslediti Radeka. Dognali so, kdaj se mudi v svoji pisarni. Aretacijo je izvršil kriminalni uradnik v spremstvu enega častnika in 6 vojakov. Urad so zastražili nakar je policijski uradnik šel k Radeku in ga nagovoril z besedami: »Vi ste Radek in jaz vas aretuiem!«— Radek je obledel ter trdil, da se je zgodila pomota. Ko se uradnik ni pustil o tem prepričati, mu je rekel: »Ali jamčite za moje življenje? Ali morem upati, da se mi med potjo ničesar ne pripeti?« Častnik mu je zagotovil popolno varstvo. Vse osebe v dotični hiši so aretovali in zaprli. Zaprli so veliko množino bolševiških propagandnih spisov. Iz zaplenjenih spisov je razvidno, da se je nameravala marca meseca vprizoriti nova spartakovska vstaja po celi državi, medtem ko naj bi istočasno začela prodirati proti vzhodni meji večja bolševiška vojska.

Bolgarija in kraljestvo SHS. »Times« prinaša že znano vest o avdijenci dr. Balabanova pri predsedniku Masaryku, v kateri je Balabanov plediral za avtonomno Makedonijo in za federativno jugoslovansko republiko Bolgarija in Makedonija naj bi bili niene enakopravne članice. »Times« piše, da je baje predsednik Masaryk sprejel to misel z velikim zadovoljstvom in da ji tudi Francija in Zedinjene države niso nenaklonjene, le Italija, da bi se upirala z vso odločnostjo. — Bolgari iščejo pač vse načine, kako bi naši kraljevini iztrgali našo Makedonijo.

Razgled.

Pogreb doktorja V. Kühneja. Dr. Victor Kühne, privatni docent zdravilstva na ženevskem vseučilišču, je postal žrtev nekega umobolnega vojaka, ki ga je zabodel z nožem v zdravilišču v Levsinu. Kühne je bil eden največjih in najiskrenejših prijateljev Jugoslovanov v francoski Švici. Tekom treh let je branil naše stališče v francosko-švicarskem časopisju z največjo vnemo in z občudovanja vredno vztrajnostjo navzlic vsem spletkam, ki so jih kovali proti njemu Italijani in Bolgari. »Tribune de Genève«, »Gazzette de Lausanne«, »Genevois« in drugi listi so često prinašali njegove članke o Jugoslovanih. Posebej treba naglasiti, da je bil Kühne eden redkih tujcev, ki so branili slovensko stališče v tržaškem vprašanju. Izdal je tudi več knjig o naših problemih, med drugimi: »Les Bulgares peints par eux — memes« (Bolgari, kakor se sami slikajo), »La question macédonienne«, »Ceux dont on ignore le martyre« (nepoznani mučenci) itd. — V sredo, dne 29. januarja so prepeljali truplo dr. Kühneja iz Levsina v Ženevo. Tu je čakala mnogobrojna jugoslovanska kolonija, na čelu s konzulom kraljevine SHS Nikolo Petrovičem, ter je spremljala mrtvaški sprevod na pokopališče v Chene - Bougeries. Jugoslovani so pokrili pogrebni voz z nebrojem vencev. Na grobu so govorili konzul Petrović v imenu Srbov, Hrvatov in Slovencev, v imenu ženevskih prijateljev pastor Frank Thomas in v imenu jugoslovanskih znancev urednik »Serbie« Marinković.

Lahi za Zedinjeno Nemčijo. Turin, 13. februarja. (Ljubl. kor. urad.) Čehoslovaški tiskovni urad poroča: »Stampa« piše, da se oficijalna Italija ne bo upirala priključitvi Nemške Avstrije k Nemčiji. Ne glede na narodno vprašanje, je Nemška Avstrija v nemški državni zvezi, ki nima ekspanzije proti jugu, mnogo manj nevarna, kot avstrijska državna zveza s slovansko hegemonijo.

Pokrajinske in dnevne vesti.

Posebno poročilo »Slov. Narodu«. Z današnjim dnem pričenjamo s posebno brzojavno izvestitelisko službo z inozemstva, ki jo bomo nadaljevali vsak dan, odnosno kakor bodo to dopuščale sicer že zelo izboljšane, toda še ne popolnoma urejene poštne razmere.

Organisation franco - slovène. V nedeljo, dne 16. t. m. dopoldne ob 11. uri se vrši v Narodnem gledišču (opera) slavnostna matineja o priliki ustanovitve organizacije. Spored: Marseljeza, orkester in zbor; Francija in Slovenija, živa slika; francoske pesmi poje gdč. C. Medvedova, na klaviru spremlja g. M. Škerjanc; Chopin: Nocturne — Smetana: Iz domovine, solo za gosli, igra g. R. Zika, na klaviru spremlja g. Ravnik; Viktor Hugo: Vest — Fd. Harancourt: Oporoka, deklamuje gdč. Šarićeva; J. Massenet: Pesem o Ossijanu iz opere »Werther« poje g. J. Stepnovski; Francija osvoboditeljica malih narodov, živa slika; Lepa naša domovina, orkester in zbor. — Vstopnice kolikor jih je še na razpolago, dobe pri blagajni narodnega gledišča tudi oni, ki niso člani organizacije. Cene iste, kot pri akademijah narodnega gledišča. Prodajali se bodo tudi lični spominski sporedi.

Deputacija slovenskega uradništva se je včeraj oglasila pri predsedniku in podpredsedniku deželne vlade v Ljubljani s prošnjo da vlada v Beogradu na vso moč podpre zahtevo uradništva, da se draginjska doklada nemudoma poviša. Oba funkcionarja sta obljubila svojo pomoč. Uradniške organizacije so povabljene da pošljejo deputacije v Beograd in sicer da se ta deputacija skupno pelje tjakaj s predsednikom in podpredsednikom ki bosta v torek ali v sredo v Beogradu položila slovesno službeno prisego.

»Učiteljske plače«. Pod tem naslovom smo od znanega gospoda in prijatelja dobili notico, ki je ne moremo priobčiti, ker mrgoli raznih nepotrebnih krepkih izrazov, kakor »zločin« itd. in ki poziva že v naprej na razna najbolj brezobzirna sredstva. — zakaj? Zato, ker so od »baje verodostojne« strani prišle med učiteljstvo vznemirljive vesti, da se bodo novo urejene plače začele izplačevati šele 1. julija. Kdor šele vpraša »koliko je na teh govoricah resnice?« nima pravice že v naprej groziti z vsem mogočim. To je nepotrebno vznemirjanje. Saj je vlada blizu, poverjeništvo in finančna direkcija tudi, potrudite se tja, vprašajte in če je kai na stvari, sezite po sredstvih, ki mislite da so primerna, toda ne ropotajte v naprej, dokler ne veste, ali je potrebno.

Veleposestvo »Brdo« pri Kranju Egona Zoisa (barona še do dne razglasitve nove ustave) je dano pod državno nadzorstvo. Nadzornikom je imenovan g. Fran Šemrov v Kranju.

Urad jugoslovanske konzularne agenture na Dunaju je zopet odprt. Včeraj in danes se tamkaj mudi v informativne svrhe pooblaščenec kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev g. Josip Pogačnik, ki se bo podal na to v Beograd skupno s predsednikom in podpredsednikom ljubljanske vlade.

Zagrebčani si želo slovenskega pevskega zbora v Zagreb. Ob priliki ocene o koncertu, ki so ga priredili Medžimurci v Zagrebu, izražajo listi željo, naj bi prišel po dolgem odmoru v Zagreb zopet kak prvovrsten slovenski pevski zbor, najbolje »Glasbena Matica«, ker bi tak koncert mnogo več koristil za medsebojno zbližanje kakor cela vrsta člankov.

Hrvatski Sokol. Za starosto hrvatskega Sokola je izvoljen dosedanji tajnik dr Milan Dečak. Dosedanji starosta dr. Lav Mazura je odklonil zopetno izvolitev. Češ, da se je na skupščini Sokola uveril, da večina ne odobrava njegovega stališča glede združitve hrvatskega Sokola s srbskim Sokolom. Dr. Mazura je bil izvoljen za častnega člana hrvatskega Sokola. Hrvatski Sokol je sestavil nato že seznam desetih članov, ki ima nalogo, da preišče pritožbe napram članom, ki so se kompromitirali na ta ali oni način tekom vojne.

Državno policijska postaja v Špiljah. Ministrstvo notranjih zadev organizira na vseh važnih obmejnih postajah urade, ki bodo izvrševali naloge obmejne policije in straže. Prva taka postaja na naših tleh se organizuje v Špiljah, kjer je imenovan za vodjo urada naš koroški rojak dr. Štefančič, častnik jugoslovanske legije.

Ali brez tega ne gre. Redakcija je dobila od nekod dopisnico z navedbo kraja in imena. To izpuščamo in brez vsakega nadalnega komentarja priobčujemo naslednji tekst pisan z okorno roko: »Ker smo tukaj naseljeni po večini iz Goriškega begunci, naši otroci obiskujejo tukaj šolo. Ali je neka učiteljica X., ki vedno te uboge otroke nagania: »Vi begunci še ne greste v vaše kraje domov itd.« Prosimo gospodično, da naj ima potrpljenje, ker mi smo Jugoslovani in ne Lahi. Dokler je Talian na naši zemlji, ne moremo iti domov.«

Lahi in Nemci v Ljubljani. Včerajšnji »Večerni list« opozarja na velik naval Nemcev in Italijanov v Ljubljani, ki hodijo sem pod različnimi pretvezami in ki pod krinko raznih imen morda tudi špijonirajo. Umestno pa ni, da se v tem oziru kliče na pomoč policijo, ker ta takih pravic nima, da bi te sitneže odstranila, ampak potrebna bi bila naredba vlade, s katero se ne dovoli tujcem bivati v Ljubljani deli, kot tri dni. Šele potem bi imela policija pravico, one, ki ostajajo deli tu iztirati. Potrebne so tudi racije, obveznost legitimiranja in strogo nadziranje na prometnih poteh.

Nemški odvetniki v Mariboru. V vseh civilnih in kazenskih zadevah, v katerih so razpravljali po 23. prosincu 1919 nemški odvetniki v Mariboru kot zastopniki, se je od njih zahteval izkaz vpisa v odvetniško zbornico v Ljubljani in so se o vpisu v ljubljansko odvetniško zbornico izkazali vsi nemški odvetniki.

Zveza Jugoslovanskih Železničarjev vabi na javni shod, ki se vrši v soboto 15. svečana ob 2 uri popoldan v »Mestnem domu«. Dnevni red: Stanovanjska beda in verižna kupčija s stanovanji v Ljubljani. Vabimo vse železničarje, da se udeležijo shoda in da kategorično zahtevajo, da se obstoječim razmeram napravi konec. V dokaz da je nam stvar resna, ustavimo vsi železničarji v soboto, dne 15. svečana 1919 od 1.—4. ure popoldan razven osobja, ki tisti čas opravlja prometno službo, vsako delo.

Občni zbor krajevne organizacije JDS v Spodnji Šiški vršil se je dne 9. februarja 1919. Udeležba častna za Spodnjo Šiškarje. Poročilo dr. Pestotnika, odposlanca Osrednjega odbora je bilo z navdušenjem sprejeto.

Shod JDS v Kočevju se je vršil v nedeljo 9. t. m. ob obilni udeležbi. Razni govorniki so razpravljali o raznih državnih, gospodarskih in socijalnih vprašanjih, nakar so bile v tem smislu sprejete tudi razne resolucije. Končno se je oživela tudi podružnica NSZ v Ljubljani, ki je takoj po shodu imela svoj občni zbor. Priglasilo se je nad 100 članov, ki so izvolili za predsednika podružnice NSZ g. J. Berlana. Shod je v vsakem oziru izborno uspel.

Narodni svet za Mežiško dolino v Prevaljah priredi v nedeljo ob 9. dopoldne veliko Jugoslovensko manifestacijo. Pričetek s sv. mašo ob sodelovanju godbe iz Maribora. Na to govori na glavnem trgu. Dojdejo govorniki vseh strank. Prijavljena je številna udeležba vseh korporacij in ljudstva iz cele Mežiške doline. Naj nikdo ne zamudi te pomembne manifestacije za slov. del Koroške Jugoslavije.

Strojepisni in stenografski tečaj za invalide se prične v ponedeljek 17. t. m. ob 10. uri dopoldne v prostorih Slovenske trgovske šole. Sprejemni izpiti se bodo vršili v soboto 15. t. m. ob 2. uri popoldne. Vsi priglašenci naj se vsled tega zglase v soboto, ob dveh popoldne v ravnateljski pisarni, kjer bodo dobili nadalnja navodila.

Poziv zemljemercem. Interministerijelna komisija za agrarno reformo v Beogradu bo že v bližnji bodočnosti rabila več izvežbanih in praktičnih zemljemercev, ki imajo lastne instrumente. Podpisano poverjeništvo je dobilo od predsednika zgoraj imenovane komisije, g. ministra Vitomira Korača nalog, da mu predloži nemudoma seznam zemljemercev, ki bi hoteli bodisi pri nas, bodisi na Hrvatskem ali v Banatu odnosno v Srbiji sodelovati pri nameravani izvedbi delitve veleposestev. Oni ki se za stvar zanimajo naj vložo svoje ponudbe z označbo mesečne plače in dnevnih dijet, ki jih zahtevajo na podpisano poverjeništvo. — Deželna vlada za Slovenijo, poverjeništvo za socijalno skrbstvo, v Ljubljani.

Šahovi pozor! Znani šahovski mojster dr. Milan Vidmar priredi danes 14. t. m. ob ½8. zvečer veliko simultansko igro v kavarni »Evropa«. Vabimo vse prijatelje šaha, da se te prireditve gotovo udeleže. Da se isto vrši 12. t. m. je bilo pomotoma naznanjeno.

Umrlo je lani v Ljubljani 1543 civilnih oseb. Splošna umrljivost je narastla na 30·2 pro mille. Od umrlih je bilo Ljubljančanov 923. Umrljivost domačinov je znašala 18·1 pro mille, dočim je bila zadnje petletje pred vojno 14·9 pro mille. Umrlo je starcev nad 70 let starih manj kot prejšnja leta in otrok do 5. leta mani kot lani. V vseh drugih dobah pa je umrljivost narastla, posebno v starosti 15 do 30 let in od 30 do 50. Na jetiki je umrlo 286 ljudi, od teh je bilo domačinov 161; torej je skoro vsaki šesti umrli domačin umrl za jetiko. Za špansko boleznjo je umrlo od septembra do konca decembra 135 oseb, od teh 112 domačinov.

Kino Ideal predvaja danes v petek, 14. t. m. veliko avtorsko dramo »Taifun«, ki jo je sestavil in prirezil Melh Lenarvel. Režijo vodi dr. Lazar. V glavnih vlogah Gabriel Ravnay, Karlo Götz, Lotar Mendesund ter dame Ilona Mattyasowska ter Jutka Bovdo-Poleg tega izvrstna burka enodejanka. Sporedni za mladino. Kino Ideal.

V soboto zvečer so bile pri »Slavčevi« plesni vaji v društveni sobi vzete damske gamaše, da se prepreči škandal, ker je oseba znana, se prosi, da jih prinese hišniku v Narodni dom, ako ne, se ovadi.

Kulturo.

Iz gledališke pisarne. V petek, dne 14. t. m. zvečer ob 7. v dramskem gledališču »Tugomer« za »B« abonement. — Operno gledališče ostane ta večer zaprto. V soboto, dne 15. t. m. v dramskem gledališču zvečer ob ½8. prvič v sezoni znanega češkega pisatelja Šamberka burka ». . . ulica št. 15« izven abonementa. — Ta večer debutira gdč. Mira Bergantova. Režijo vodi Josip Povhe. — V opernem gledališču ob ½8. zvečer prvič v letošnji sezoni Massenetova opera »Manon« izven abonementa. Naslovno vlogo poje Rezika Thalerjeva. Režijo vodi šefrežiser Vl. Marek. — Za nedeljo, 16. t. m. se izpremeni že objavljeni program sledeče: V dramskem gledališču ob ½3. popoldne »Charleyeva teta« izven abonementa. V opernem gledališču ob ½8. zvečer »Manon« za abonement »B«.

Seja Narodne galerije se vrši v soboto 15. t. m. ob 6. uri zvečer v običajnih prostorih.

Najnovejša poročila.

Posebna brzojavna poročila »Slov. Narodu«.)

ROMUNI NA KONFERENCAH.

Geneve, 13. februarja. 11. t. m. je mednarodna komisija v Parizu pod predsedstvom Tardieua izpitivala vprašanje Transsilvanije (Erdelja). Romuni zahtevajo štiri komitate. Iz krogov udeležencev dobivamo privatno vest, da je konferenca Rumunom priznala Arad, odrekla pa Bekeš. O ostalih dveh komitatih še ni nič odločeno, ker je potrebna natančnejša preiskava o njuni pripadnosti.

FRANCOZI IN OBNOVA PREMIRJA.

Geneve, 13. februarja. Ves francoski tisk se bavi z vprašanjem obnove premirja. Soglasno se zahtevajo ostrejši pogoji za Nemčijo. Bilun v »Journalu« in Pertinax v »Echo de Paris« in drugi opozarjajo na vsenemško - socijalistično nasilno vlado na Dunaju in zahtevajo, da se prepreči fait accompli združenja nemške Avstrije z Nemčijo.

NEMCI IN NOVO PREMIRJE.

Geneve, 13. februarja. Kakor čuje naš dopisnik, se bo pri novih pogojih premirja posebno opiralo na obrambo Poliske. Gdansko bo izročeno zaveznikom. Nemcem bo strogo prepovedana kooperacija z boljševiki proti Poljakom. Berlinski informator našega izvestitelja je pa informiran, da se bo nemški minister zunanjih zadev Brockdorff z vsemi sredstvi branil proti poostrenim pogojem premirja in da ih ne bo hotel sprejeti. Berlinski službeni krogi groze s svetovnim boljševizmom in naglašajo tudi, da komisija za premirje ne sme več sama sprejeti pogojev, marveč da jih mora predložiti rajhstagu v odobrenje. Vsled tega je položaj zelo napet.

NEZADOVOLJNI LAHI. NAPADI NA DR. KOROŠCA.

Geneve, 14. februarja. Orlando se v soboto vrne iz Pariza v Rim. 25. t. m. se sestaneta obe italijanski zbornici. V italijanskih parlamentarnih krogih vlada globoka nezadovoljnost nad potekom pariških konferenc. »Secolo« objavlja špecijalno poročilo iz Trsta in dolži Jugoslovane, da so oni izzvali generalni štrajk železničarjev. Isti list besno napada dr. Korošca in pravi, da je zblaznel. V številkah od 12. t. m. zahteva »Secolo« in »Corriere della Sera« v strastnih člankih Reko za Italijo.

FOCH ZAHTEVA GARANCIJE.

Geneve, 14. februarja. Po vesteh, ki prihajajo iz Pariza, pričakujejo tam pasivni nemški odpor proti mirovnim pogojem, vsled česar zahteva Foch večjih sigurnosti v pogojih premirja.

MI PRIDEMO NA VRSTO KONCEM MARCA?

Geneve, 14. februarja. »Newyork Herald« javlja, da pride diskusija o jugoslovansko - laških spornih točkah na pariških konferencah na vrsto še le koncem marca. Dotlej se zbira materijal odnosno se pripravljajo kompromisni predlogi.

★

Telefonska poročila »Slov. Narodu« iz Zagreba.

ŠE O AFERI PREZGODNJEGA OBJAVLJENJA USTAVE.

Zagreb, 14. februarja. »Jutarnji list« poroča iz Belgrada: Nekateri listi so prinesli tekst začasne ustave, ki pa, kakor se službeno javlja, ni avtentičen. Ustava je dospela v javnost po indiskreciji nekega funkcionarja. Prišla je v nek zagrebški »poluslužbeni« list. Ustava doslej v ministrskem svetu še ni definitivno prejeta. »Jutarnji list« naposled obsoja žurnalistično igranje s tako važno zadevo.

O CILJIH DEMOKRATIČNE POLITIKE.

Zagreb, 14. februarja. V jugoslovanskem demokratskem savezu je znani hrvatski publicist Juraj Demetrović včeraj predaval o ciljih naše notranje politike. Razpravljal je med drugim o razlikah, ki ločijo jugoslovansko demokratično ligo od ostalih demokratskih strank. Naglašal je, da temelje te razlike pred vsem na nesporazumljenju in nepoučenosti ustanoviteljev demokratske lige, ki se že peto leto nahajajo v inozemstvu in ne poznajo političnega razvoja v domovini. Predavatelj upa, da se bodo ta nesporazumljenja odstranila, čim se dr. Trumbić in njegovi sotrudniki vrnejo v domovino. Potem bo prestalo tudi izigravanje demokratske lige proti središnji vladi. Glede vprašanja centralizma in avtonomije je izjavil ob splošnem odobravanju, da bi bil najboljši angleški sistem, t. j. centralna vlada s popolno decentralizacijo uprave v dovolj velika okrožja.

POTOVANJE DELEGATOV JDS. V ZAGREB.

Zagreb, 14. februarja. Danes zjutraj se je odpeljalo iz Zagreba v Sarajevo okrog 40 slovenskih, hrvatskih in srbskih političarjev na posvetovanja o ustanovitvi jednotne Jugoslovanske demokratične stranke za celo našo kraljevino. Z njimi so se odpeljali zastopniki slovenske JDS. dr. Kukovec, A. Ribnikar in dr. Kavčič, ki so sinoči prispeli v Zagreb.

★

Poročila ljubljanskega korespondenčnega urada.

NOVA LAŠKA NESRAMNOST.

Ljubljana, 14. februarja. (Lj. k. ur.) Italijani o te dni nabili po vseh slovenskih krajih, zlasti po Notranjskem lepake, v katerih lažnjivo zatrjujejo, da je spor med Jugoslovani in Italijo poravnan in da je sedaj potrebno, da se slovensko prebivalstvo z zaupanjem prilagodi novemu položaju, to je, da bo tvorilo naše slovensko ozemlje del italijanske kraljevine. S tem novim manevrom hočejo zapeljati naše ljudstvo v obup. Ljubljanski dopisni urad je od pristojne strani poblaščen ugotoviti, da je jugoslovansko-italijanski spor ne le nerešen, temveč da se po krivdi italijanske diplomacije, kakor tudi vsled neprestanih nasilstev italijanskih okupacijskih organov od dne do dne poostruje.

NE BO DOLGO TAM!

Berlin, 14. februarja. (Lj. kor. urad. — Brezžično.) Nemški glavni vojni stan se je končnoveljavno preložil na vzhod. Maršal Hindenburg je dospel v Kolobreg (Kolberg), da vodi potrebne vojaške operacije v svrho zavarovanja nemške vzhodne meje.

DA BO VALUTA BOLJA.

Dunaj, 13. februarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Radi velikega pomanjkanja premoga se bo ponovno ustavil blagovni promet na progi južne železnice Dunaj - Arnož. To je veljavno tudi za izvozne in prevozne pošiljatve.

Dunaj, 13. februarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Kabinetni svet je tudi razpravljal denarno vprašanje. Državni tajnik za finance dr. Steinwender se je izjavil napram zastopnikom listov o žigosanju bankovcev, kakor ga namerava vpeljati finančni minister čehoslov. republike nastopno: Razvidno je, da ni potrebno, da bi postopanje čehoslov. vlade o vrednostnem vprašanju tudi za nas moralo imeti posledice. Ne bo nam preostajalo drugega, kakor storiti isto, kar nameravajo Čehi storiti v tej zadevi, pri čemer je pa treba povdarjati, da je nemško - avstrijska vlada že vse ukrenila, da obvaruje državo in prebivalstvo pred škodo. Stojimo na stališču, da se mora ozirati na to, da ne nastane oškodovanje lastnikov vojnega posojila. Nadalje se moramo tudi ozirati na inozemstvo, na koje smo navezani glede dobave živil.

LAHI HOČEJO VSE OBDRŽATI IN ŠE KOMPENZACIJE.

Pariz, 13. februarja. (Lj. kor. ur.) Glasom Dun. kor. urada poroča Reuter, da je v spornih vprašanjih med Italijo in Grško pozadnjih konferencah med Venizelosom in Orlandom baje prišlo do soglasja, tako glede Adrije, kakor tudi glede Male Azije. Italija se hoče odreči nekaterim pravicam, katere proizvaja iz dogovora iz leta 1915, ako dobi za to kompenzacijo. Dogovora med Italijo in jugoslovansko državo do sedaj še ni pričakovati. Glavna ovira temu je, da Italija noče izročiti Reke.

RADEK JE NAENKRAT ZA VELJAVNE ZAKONE.

Berlin, 13. februarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Radek je pri aretaciji povdarjal, da je izključeno, da se njega, kot člana ruske sovjetske vlade zapre in da tedaj nemške sodnije nimajo pravice, za postopanje proti njemu. Glasom »Lokal Anzeigerja« stoji vlada na stališču, da ni aretacija Radeka in njegova obsodba v nobeni zvezi z omenjenimi odnošaji. Radek bo kaznovan po državnem zakonu za hudodelstvo, katero je zakrivil.

Berlin, 13. februarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Privatno stanovanje Radekovo je bilo včeraj uradno zapečateno. Dognalo se je iz zaseženih listov, da je pripravljal za mesec marec velik spartakovski puč v Berlinu in v vsi Nemčiji. Ob istem času naj bi udrle boljševiške čete v Nemčijo. Radek je sam vodil te priprave.

Aprovizacija.

+ **Stranke, ki dobivajo meso pri Košenini,** se imajo zglasiti v aprovizačnem uradu na Polianski cesti 12/I., kjer dobijo nove izkaznice za meso. Določa se tale red: v soboto, dne 15. t. m. stranke z začetnimi črkami od A do L in v ponedeljek dne 17. t. m. s črkami M do Z. Prinesti je s seboj 1. staro izkaznico za meso, 2. rdečo ali zeleno izkaznico za živila, 3. železničarji, nakupne knjižice in 4. kdor jo ima, izkaznico ubožne akcije. Uradne ure dopoldne od 8. do 12. in popoldne od 3. do 5. Stare izkaznice za meso so neveljavne, kakor hitro dobe stranke nove izkaznice.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Vozno kolo, šivalni stroj in različne sestavine voznega kolesa cenó naprodaj. Vprašanja: **Pirker, Reber št. 11. Ljubljana.** 1964

Pes, dobrega čuvaja, kupim ali dam zanj močno u-nje za podplate. Valentin Urbančič, Ljubljana, Frančevo nabrežje 1. 1967

Mesečna soba za enega ali dva gospoda, če mogoče s hrano, se išče. Cenjenene ponudbe pod „hrana 1945" na upr. Sl. Naroda. 1945

Dolg klavir, dobro ohranjen, se proda. Vprašati vsak dan ob 1. uri popoludne. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 1934

Častnik-legionar išče sobe, ako mogoče z oddelienim vhodom in z električno razsvetljavo. Ponudbe na vratarja »Uniona« pod 59.

Gospica P. L., sedaj na dopustu pri stricu na Sp. Štajerskem. Prosim, stavite nov termin, ker pismo dobil komaj 7/II. 1960

Kovač za kovanje konj in vozov se **išče.** — Hrana in stanovanje event. v hiši. Plača po do dogovoru. Oglasiti se je na Cesti na Kodeljevo 3. 1968

Posestvo na Sp. Štajerskem blizo žel. postaje ob glavni cesti in sicer hiša, klet, njiva, travnik ter nekoliko gozda (lepa lega za vinograd) se proda. Naslov pove upr. Sl. Naroda. 1961

Elegantna obleka s frakom, skoro nova, nošena moška obleka, plašči in uniforme za srednje-velike osebe naprodaj Dalmatinova ul. **štev. 7./I nadstr. desno.** — Ogledati popoludne. 1929

Katero slovensko sremi pripomore do stanovanja. Moral sem odpotovati z Dunaja, jaz sem državni službenik sa malom družinom pak trebam do 1. marca ali aprila čedno stanovanje, prostorno kuhinjo ali dve manje sobe s kuhinjo v mestu ali še rajši v bližini okolice. Pismene ponudbe na uprav. Slovenskega Naroda pod „Ljubav Naroda/1973"

Vrtnarski pomočnik in vajenec se sprejme takoj. Ponudbe na: **Vrtnarstvo blejske graščine.** 1947

Gostilniška koncesija se takoj odda. Več se poizve **Rožna ul. št. 13/III** 1940

Dve moški obleki in suknja, oboje dobro ohranjeno **se proda.** — Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 1943

Naprodaj: otroški športni voziček skoro nov, kuhinjska miza z dvema stoloma (štokerl), dve otroški postelji. Vprašati v Vegovi ulici št. 6. 1963

Otroški voziček (Klappwagen) dobro ohranjen, se kupi. Pismene ponudbe na upr. Sl. Naroda pod „Voziček" 1928. 1928

Gospod išče prazno mebliranu sobo. Plača do 60 K mesečno. Pismene ponudbe na upravništvo Slov. Slov. Nar. pod „Prosto/1939" 1939

Kupi se celoletnike revij »Der Kampf« in »Socialistische Monatshefte«. Ponudbe z navedbo cene na Narodno socijalno zvezo v Ljubljani, Narodni dom. 1941

Stanovanje 2—3 sob s kuhinjo išče mirna stranka treh oseb. Namesto denarja dá tudi živež. Ponudbe pod „Živež/1954" na upravništvo Slov. Naroda. 1954

Mirna stranka išče stanovanje, 2 sobi s kuhinjo, za majev termin. Mož po poklicu mizar, bi lahko izvseval tudi popravke v hiši. Pismene ponudbe pod „Mizar 1932" na upravn. Sl. Naroda. 1932

V svrho ženitve se želi seznaniti mladenič, star 22 let, trgov. naobražen sedaj v dobri državni službi z letnimi dohodki 4500 K, intel. gospodično v starosti 18—21 let ki bi bila tudi trgovsko naobražena in imela nekoliko premoženja. Le resne ponudbe s sliko pod „Trgovina 1946" na upr. Slov. Naroda. Tajnost zajamčena. 1946

Elegantno sobo išče srbski častnik. Pismene ponudbe na upr. Sl. Naroda pod „Srb 1962". 1962

Pisarniška oprava se proda takoj. Gradišče štev. 6. I. nadstropje.

Planino skoro nov, je do 25. febr. na prodaj: Dalmatinova ul. 7., I. nadstr. desno. Ogledati popoldne. 1944

Sodar, ki bi bil zmožen tudi kletarstva **se takoj sprejme pri Ivan Ogrinu, Laverca.** 1920

Samokres in častniška sablja se proda. Pismene ponudbe pod „Samokres 1935" na upr. Sl. Nar. 1935

Učenca sprejmem takoj v trgovino z mešanim blagom **Ivan Vidmar, Brežice.** 194

Bučno olje, liter 36 kron, ima oddati trgovina s semeni Sever & komp., Ljubljana, Wolfova ul. 12. 1931

Tražim trgovačkog pomočnika železnarske i mješovite struke; djevojku za kučne poslove i kuhanje. **Milan Stupar, Prijedor (Bosna).** 1937

Sladkor za lepo slanino (šneb) **zamenjam.** Ponudbe pod „Sladkor 1972" na uprav. Slov. Naroda. 1972

Proda se železna postelja, miza in kopalna banja **Weleba, Križevniška ulica štev 6.** 1942

Za orig. browning pištolo cal 6.35 se išče magacin proti plačilu ali cigaretam. **Naslov** pove upr. Slov. Naroda. 1908

Trgovina v večjem kraju na Štajerskem ali Kranjskem, dobro vpeljana, ob železnici, se vzame v najem. Cenj. ponudbe pod „Trgovec Sv. Miklavž pri Ormožu. 1948

200 kg kromprija in 10 kg sladkorja dam za nagrado tistemu, ki mi preskrbi za takoj ali majev termin stanovanje v Ljubljani, naj-raje v bližini kolodvora. Naslov pove upr. Slov. Naroda. 1958

„Mikroskop" (Zeiss, Reichert, Leitz) dobro ohranjen z optiko ali brez nje se kupi. Ponudbe z navedbo cene pod „Mikro" na anončno pisarno Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg št. 3, I. nadstr. 1970

Zložljiva železna postelj za služkinjo, dobro ohranjena se kupi. Cenjene ponudbe z navedbo cene pod „Postelja" na anončno pisarno **Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3/I.** 1969

V svrho ženitve želita dve mladi inteligentni Slovenki znanja z izobraženima, značajna ma gospoduma od 28—35 let. Natančneji podatki potom korespondence. Ponudbe če mogoče s sliko pod „Sloga/1936" na uprav. Slov. Naroda. 1936

Vdovi trgovcu z soprogo, brez otrok, išče meblovano ali nemeblovano stanovanje z 2 ali 3 sobami, eventualno proti zameni za enako veliko, lepo stanovanje na Dunaju, kjer odda lahko tudi premog in razna živila. Ponudbe na uprav. Sl. Naroda pod šifro „Adria 19" 1971. 1971

Milo, 10 kg. mila »Dobe« K 30·— pošiljam po povzetju poštnine prosto ter franko zabojček. Pri odjemu več originalnih zabojev popust. Dalje nudim tudi večjo množino zelo dobrega maščobnega mila, ter nad 100 hekto brastovih sodov **Tvrdka A. Kušlan, Ljubljana, Karlovška cesta 15.**

Brata v starosti starejši 27 let, mlajši 25 let, želita znanja z gospodičnami ali vdovami brez otrok, v svrho takojšne ženitve. Starejši ima večje premoženje s trgovino in gostilno, mlajši v gotovini 60 tisoč K. V vojni zaposlene so izključene. Reflektira se le na resne ponudbe s sliko, ki se naj pošljejo do 20. t. m. na upr. Sl. Naroda pod šifro „Brata 1933" Tajnost strogo zajamčena.

Krema za britje
1 lončič iz porcelana K 6·—, 1 tucat K 55.—

MILO za BRITJE
1 komad K 3·—, 1 kg K 30.—. Proti vnošiljatvi zneska naprej dobavlja **M. Jünker,** eksportno podjetje **v Zagrebu štev. 15, Petrinjska 3/III. Hrvatska.** 4798

Mlinski kamni
za žrmlje (mali mlini za zdrob) izvrstnega izdelka se prodajo. Cena po dogovoru. 1590
Jožef Planina, Ragatec, Štajerska.

Večraznašalcev
za „Slovenski Narod"
se sprejme takoj
proti dobri plači.
Vpraša se v Narodni Tiskarni.

Mast dam za moko. Naslov v upr. Sl. Naroda. 1904

Pneumatiko 60×90 in primerne zračne cevi kupi elektrarna **Rule".** 1752

Teka. potrebščine za tovarne in indu str. obrate dobavlja specijalna trgovina **Valentin Urbančič Ljubljana, Frančevo nabrežje št. 1.** 1461

Priden mizarski pomočnik, se išče proti dobri hrani in plačilu za Baumgartner v Velenju Sp. Štajersko. 1910

Čevlji za smučarje (hribolazce) **št 44 se takoj kupijo.** Pismene ponudbe pod „Čevlji/1962" na upr. Slov. Naroda. 1902

Meblirano sobo s posebnim vhodom če mogoče s hrano išče za takoj g. spod. Na ceno se ne ozira. Ponudbe na **„Poštni predal 122."**

Volno pesnilo in romunski denar kupuje po najvišjem kurzu trgovska agentura v **Sodni ulici 5. I. nad.** 1473

Krojač, dobro izurjen, ki zna vsako delo v šivanju se takoj sprejme. Sprejet je na Pragerskem pod imenom **F. M. št. 68.** 1562

Karbid na drobno in debelo ter svetiljke razpošilja točno proti predplačilu trgovina **Martin Šumer, Konjice.** 1008

Meblovano zračno sobo išče častnik. Pismene ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Častnik/1909". 1909

Dva plašča se cenó prodasta. Poizve se pri hišniku, **Kolizejska ul. 12 Vila Roza.** 1826

Sobo išče vojaški zdravnik. Ponudbe na naslov **Dr. F. Kolterer, nadzornik. Dopolnilno poveljstvo, Ambrožev trg.** 1873

Občinskega tajnika, izurjenega, energičnega, **išče** velik slovenski trg. Plača po dogovoru. Oglasi na upr. Sl. Nar. pod „Občinski tajnik/1879". 1879

Sveža lajca v originalnih zabojih à 1430 komadov proda po 64 vinarjev 1 komad pri osebnem prevzemanju ali plačilo naprej **Em. Suppanz, Rogatec Sp. Štajersko.** 1434

Trgovci, pozor!! Vagon dobrega pralnega mila proda od postaje Brežice 100 kg K 480·— — **Alojzij Vehovar, trgovec, Brežiško.** 1880

Starejšega hlapca k dvema koniema in **dekle** za gospodarske opravke ter kuhinjo sprejme **trgovina Eichberger, v Šlivnici pri Šent Jurju ob j. ž.** 1890

Vincilir se išče, soliden in vešč, moral bi tudi živino na brigi imeti. Plača in ostalo po dogovoru. Ponudbe na **Radko Kraker, Sisak, Hrvatsko** 1822

Oliver pisalni stroj mod. 5 popolnoma nov, se proda. Stroj je na brezobvezen ogled pri tvrdki **THE REX CO., Ljubljana, Šelenburgova ul. 7/I. nadstr.** 1845

Kopirna preša se takoj kupi. Istotam se sprejme tudi zanesljiv deček za tekača. **„Sava" lesna trgovina in industrijska družba z o. z. v Ljubljani, Bethovnova ulica št. 10.** 1760

Koncipijenta z večletno prakso išče dr. Alojzij Bratkovič, odvetnik v Slovenjgradcu, kateremu naj se pošljejo ponudbe z navedbo plače. Nastop službe takoj. 1921

Izlandskega morskega mahu za nam-mizno olje **proda večjo množino** po prav nizki ceni tvrdka **J. Razboršek, Šmartno-Litija.** Istotam je naprodaj lep konj. 1801

Kupi se hišica pripravna za obrt, najraje v Trbovljah ali Rajhenburgu. Posredovalec dobi ako se kupčija izvede 500 K nagrade. Ponudbe na upravništvo Slovenskega Naroda pod **„Hišica 1841".**

Dve uradnici z večletno pisarniško prakso, vajeni vsestranskega samostojnega pisarniškega posla, iščeta primernega mesta kjerkoli v Jugoslaviji. Gresta tudi v Srbijo ali na Hrvatsko. Cenjene ponudbe na upr. Slov. Naroda. pod šifro „Samostojna/1855".

Naznanilo!!!
Usojam si naznaniti sl. občinstvu da sem začel osebno izvrševati **sobno slikarsko obrt. Cene primerne.**
Andrej Jager,
Trnovski pristan 16. 1021

2 vagona steklenine in porcelanine naložene na Dunaju, dalje 3000 **žametastih rut**
Schenker-Gottesmann
Dunaj (Wien) II, Taborstrasse 10.

Živega sveder kupim vsako množino. Ponudbe na **And. Jamnik, Stari trg 14.** 1917

Učiteljica-begunka se priporoča za inštrukcije k otrokom. Naslov pove upr. Slov. Nar. 1912

Prodam ugodno: svileno bluzo in nekaj druzega volnenega blaga. Vpraša se: **Gosposka ul. 4, levo, zadnja vrata.** 1885

Hiša s prostornim skladiščem v Ljubljani, ugodna lega, zelo pripravna za kako podjetje, **se proda.** Pismena vprašanja pod **„Podjetje/1906"** na upr. Slov. Naroda. 1906

Kuharica, samostojna, vajena tudi poljskega dela, se sprejme **takoj v službo na deželi.** — Ponudbe z zahtevo plače pod **„samostojna/1718"** na upr. »Slov. Naroda«. 1718

200 kron nagrade tistemu, ki mi preskrbi za majevv termin lokal pripraven za bufet v prometnem kraju Ljubljane. Pismene ponudbe na upravništvo Slovenskega Naroda pod **„Lokal 1864".** 1864

Ljubljana-Beograd. Oficirju, bi bi dal na razpolago svoje stanovanje v Beogradu dam svoje v Ljubljani, obstoječe iz (2) dveh sob in kuhinje. Ponudbe na naslov **„Beograd"** na upr. »Sl. Naroda«. 1840

Enonadstropna hiša v Šmariu na Dolenjskem **se proda.** Hiša stoji nasproti tamošnje cerkve, ima troje stanovanj in pripravne lokale za trgovino. Radi lege je pripravna za vrokojene gg. duhovnike. Kupci naj vprašajo v **Zg. Kašlju 75.** 1829

Slovenska učiteljica, vešča nemščine italijanščine in deloma francoščine, išče službo vzgojiteljice pri dobri družini v mestu. Plače ne zahteva, želi pa imeti tri popoldneve v tednu proste, ker se pripravlja na izpit iz francoščine. Ponudbe pod **„Pedagogika/1874"** na uprav. Slov. Naroda. 1874

Lesni poslovodja, izvežbani, se išče. Pismene ponudbe pod **„Poslovodja/1828"** na upr. Sl. Nar.

Zimska suknja, nova iz črnega sukna, se proda. **Florjanska ul. št. 24, Keber, dvorišče.** 1827

Katera družina bi sprejela vajenca na stanovanje event. tudi na hrano? Pismene ponudbe na upr. „Sl. Nar." pod **„miren/1831"** 1921

Salonska garnitura, še skoraj nova, veliko ogledalo, zavese in velika preproga se radi selitve **proda.** Naslov pove upr. Slov. Naroda. 1898

Gospodičnj, blagajničarka in prodajalka, izurjeni, z večletnimi izpričevali, želita premeniti službo v mesto ali na deželo. Ponudbe na upr. »Slov. Nar.« pod **„Takoj/1838".**

Stenografa ali stenografinjo, ki piše tudi na stroj, sprejme odvetniška pisarna v Ljubljani. Pogoj popolna izurjenost. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe na upravništvo Sl. Naroda pod **„Odvetniška pisarna/1766".**

Gospodinjo, priletno, snažno, poštteno, ter vajeno vseh gospodinjskih del, samostojno, išče vdovec z 8letnim sinom. Nastop po možnosti takoj. Ponudbe pod **„Jesenice/1877"** do 5. t. m. na upr. Sl. Nar. 1877

Stanovanje v sredini mesta, obstoječe iz 4 sob, kuhinje, el. ktr. luči se zamenja za stanovanje z dvema sobama ter kuhinjo. Selitev že za marec. Pismene ponudbe z navedbo naslova se prosijo takoj na upravništvo Sl. Naroda pod **„Breg/1887".**

Izvežban knjigovodja istotako izvežban kontorist se iščeta za lesno veletrgovino v Železni Kapli na Koroškem. Plača po dogovoru. Zahteva se znanje slovenskega, hrvatskega in nemškega jezika. Stvar je zelo nujna. Ponudbe na naslov: **Peter Prepotnik, lesni trgovec Železni Kapli. (Koroško.)** 1654

V Celju je naprodaj velika dvonadstropna trgovska hiša
na najbolj prometnem kraju za 400·000 K. Naplačila se zahteva polovico, ostanek po dogovoru. Posredovalci izključeni. Resne ponudbe sprejema upravništvo lista Slov. Naroda pod „trgovska hiša 1821." 1821

Baterije in okrovja (hilze) samo prve vrste,
nudi najceneje 19
K. A. Kregar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 21-23.

Živo apno, portland cement, zidno opeko
v celih vagonih dobavlja najceneje tvrdka 1460
Valentin Urbančič, Ljubljana, Frančevo nabrežje 1.

Hišnim posestnikom!
Višji uradnik, 5 oseb, **išče stanovanje** s 3 ali 4 sobami za takoj ali pozneje, odgovarja vsem predpisom. 1888
Pismene ponudbe pod **„Nagrada 500/1888** na upravo lista.

Dražba razl. pohištva,
posteljne oprave, obleke, perila, stolov, podob, posode itd. se vrši v soboto, 15. febr. od 10.—12. dop. in od 3.—5. pop. na Glincah št. 37 na Tržaški cesti. 1905

66% milo za britje!
Se dobi v vsaki množini. Komad 50 gr stane 2 K.
Razpošilja: 1950
Janko Pintar, Sp. Šiška, Ljubljana.

Št. 6338/918 1925

Razpis.

Komisija za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave razpisuje eno izpraznjeno mesto dekliške ustanove Jakoba pl. Schellenburg v letnem znesku 220 K.

Po ustanovnem pismu imajo pravico do te ustanove gospodične prejšnjega avstrijskega plemstva in če takih ni, tudi druga poštena dekleta iz Kranjske.

Prosilke za to ustanovno mesto naj predlože svoje s krstnim in domovinskim listom, z nravstvenim spričevalom ter s premoženjskim izkazom opremljene prošnje do 15. marca 1919 podpisani komisiji v Ljubljani.

Komisija za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave,
v Ljubljani, dne 12. februarja 1919.

Mesarske tehtnice
lastnega izdelka ima v zalogi tvrdka
KAROL USAR, Maribor n. D.
Grajska ulica štev. 28.
Tovarna vsakovrstnih tehtnic.
Cene zmerne. — Popravila točno in ceno.

Zahvala.

Povodom nepričakovane nenadne izgube našega iskreno ljubljenega sina ozir. brata, gospoda

Hinka Kocuvana

dijaka višje drž. obrtne šole v Ljubljani,

izrekamo tem potom toplo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izraženo sožalje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Osobito se zahvaljujemo gg. profesorjem ter njegovemu razredniku za njegov ginljiv govor ob odprtem grobu, kakor tudi vsem njegovim sošolcem in darovateljem krasnih vencev.

Celje, dne 8. svečana 1919. 1953

Žalujoči ostali.

Slike kralja Petra
v velikosti 47×65 cm priporoča
Narodna knjigarna v Ljubljani.
Cena v knjigarni K 18·—, v tudem ovoju po pošti K 18·80.

Staro vino.
Graščina na Hrvatskem prodaje **800 hektolitrov dobrega starega vina od leta 1917 belega in rdečega.** — Vprašati pri graščini **Hijacintjevo, pošta Krapina.** 1920

ZOBOTEHNIK
se sprejme takoj. Le samostalni delavci z mnogoletno vajo naj pošljejo obširne ponudbe na naslov: **Dr. Baumgarten Trbovlje.** 1824

DRV
na vagon naloženih kupim več vagonov po najvišji ceni. Ponudbe z navedbo cene za 10.000 kg — kakovost, množina vagonov pošljite takoj tvrdki
Jakob Pogačnik, Ljubljana, Knafljeva ulica 15.

Kupujem suhe gobe in dobre vreče.
Prodajam kremo za čevlje v kovinastih dozah. pol doze po K 15.— cela doza po K 28. — za tucat. Čevlje z lesenimi in usnjatimi podplati tržne torbice itd. Izvrstno letošnje in lansko **vino** in razno domače **žganje**
M. RANT, Kranj. 1740

„SRNA"
je znamka najfinejšega jedrnatega prešanega mila. (Kosi à 500 gramov).
Tovarna zamilo in sodo 1461
Ignac Fock v Kranju.

Naznanjam p. t. občinstvu, da sem otvoril dne 8. svečana v Sp. Šiški, Kolodvorska ulica št. 150
brivnico
ter se najtopleje priporočam. Sprejemam tudi vsa v lasničarsko stroko spadajoča dela. 1919
Karol Hešik.

Avgust Iglič 1937
Jožica Iglič roj. Sajko
poročena
Ljubljana Rimske Toplice
Rimske Toplice, 15. svečana 1919.

Zelo ugodna prilika za nakup!
Nikakega pomanjkanja več!
Proda se večja množina **sikerije, steličenega popra, medu, raznega mila, pralnega praška, loga, več vagonov emajlne posode, manufakturnega blaga, nerezanih podplatov, več tisoč kg verig. železnih grabelj in korit, brada za konje, več tisoč kosov sekir, kosá, več tisoč litrov praznih sodov itd.** Poizvedbe vsak dan od 9.—11. v Zadružni centrali, pisarna Miklošičeva cesta 8, I. nadstr 1893

!! Hotelirji, pozor !!
Belgrad, središče Jugoslavije, je brez pohištva, hoteli in zasebne hiše so izropane, pomanjkanje na prenočiščih pa ogromno. Za eno posteljo in noč treba plačati K 20 in več. Kdor razpolaga s primerno glavnico in potrebnimi zmožnostmi, naj ne zamudi ugodne prilike in si osigura popolno hotelsko opravo (oprava, perilo, jedilno orodje, kuhinjska posoda, vrtna oprava itd.) ki se nahaja v bivši Prediinici, približno 9 vagonov. Nabavna skupna cena od 280.000 do 300.000 K. Ogled med 3. in 5. uro v Zadružni centrali, Miklošičeva cesta 8/I. 1892